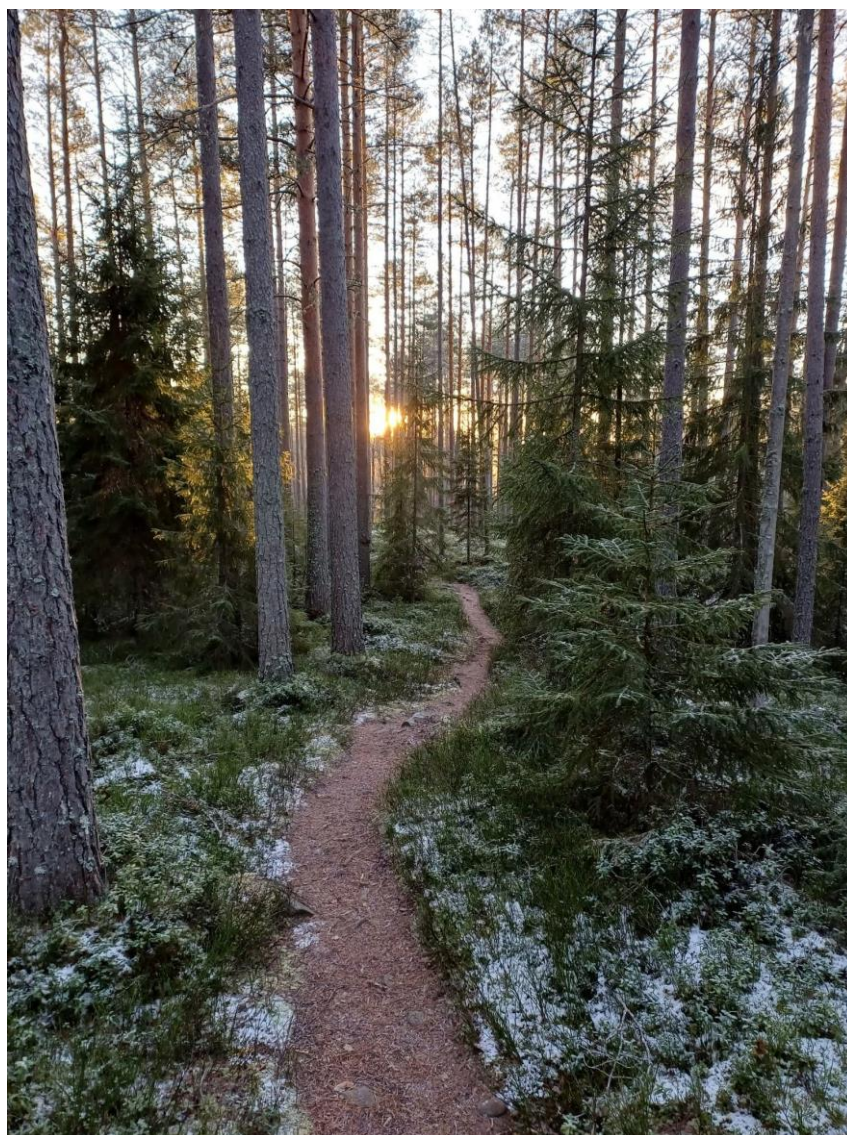


EVIJÄRVEN KUNTA

Talousarvio 2026 ja Taloussuunnitelma 2027–2028



Kuvaaja Paavo Vieri

Kunnanhallitus 8.12.2025 § 192
Valtuusto 15.12.2025 § 50

Sisällysluettelo:

1. Yleisperustelut	3
1.1. Yleinen taloustilanne	3
1.2. Kuntatalouden tila	4
1.3. Hyvinvoiva ja elinvoimainen Evijärvi kuntastrategia 2025.....	6
1.4. Evijärven väestö ja työllisyys	7
1.5. Talousarvionäkymät vuoteen 2026	8
1.6. Tasapainoinen ja kuntaa kehittävä talousarvio	10
2. Keskeiset tulo- ja menokohdat vuonna 2026	12
3. Talousarvion sitovuus	15
4. Käyttötalousosa	16
4.1. Kunnanhallitus	16
4.1.1. Yleishallinto	16
4.1.2. Muut palvelut	17
4.2. Ympäristöterveydenhuolto ja eläinlääkärihuolto	21
4.3. Lasten kotihoidontuki	21
4.4. Sivistys- ja hyvinvointilautakunta	21
4.4.1. Varhaiskasvatus	22
4.4.2. Esi- ja perusopetus	22
4.4.3. Lukio	23
4.4.4. Sivistystoimen muut vastualueet	24
4.5. Tekninen- ja ympäristölautakunta	29
5. Investointiosa	37
6. Tuloslaskelmaosa	38
7. Rahoitusosa	40
8. Henkilöstösuunnitelma	43
9. Konserniyhtiöiden toiminnalliset tavoitteet vuodelle 2026	44

1. YLEISPERUSTELUT

1.1. Yleinen taloustilanne

Suomen talouden toipuminen on ollut hidasta, mutta merkkejä nopeammastakin kasvusta on. Inflaation selvä hidastuminen ja korkojen lasku ovat parantaneet kotitalouksien ostovoimaa sekä Suomessa että vientimarkkinoilla. Talouden epävarmuus on kuitenkin kotimaassa ohjannut toistaiseksi lisätuloja enemmän säästämiseen kuin kulutukseen. Investoinneissa on odotettavissa nopeampaa kasvua, sillä energiasiirtymään ja puolustukseen liittyvät hankkeet lisäävät investointeja merkittävästi ennustejaksolla. Suurelta osin investointeihin liittyi myös viime vuoden talouskasvun tarkentuminen tilastoissa. Odotusten ja ennakkotietojen vastaisesti Suomen talous ei enää supistunutkaan viime vuonna, vaan kasvoi 0,4 prosenttia.

Talouskasvua hidastavat Yhdysvaltojen asettamat tullit. Talouskasvun kannalta on suotuisaa, että EU:n asettamat vastatoimet ovat jäämässä vähäisiksi ja tehdyt tullisopimukset joka tapauksessa vähentävät epävarmuutta. Kysyntää vientimarkkinoilla tukevat Euroopan kasvavat panostukset puolustukseen ja infrastruktuuriin. Vuonna 2025 bruttokansantuote (BKT) kasvaa 1,0 prosenttia, 1,4 prosenttia vuonna 2026 ja 1,7 prosenttia vuonna 2027.

Talouden toipuminen antaa odottaa itseään ja verotulot kehittyvät heikosti tänä vuonna. Menojen kasvu maltillistuu hidastuvan inflaation ja sopeutustoimien ansiosta, joskin korkomenot ja puolustusmenot kasvavat edelleen voimakkaasti. Julkisyhteisöjen alijäämä on tänä vuonna 4,3 prosenttia suhteessa BKT:hen. Talouden heikko suhdanne osuu kaikkein kipeimmin valtionhallintoon ja sen alijäämä on 4,2 prosenttia suhteessa BKT:hen. Valtio kantaa myös puolustusmenojen ja velanhoitomenojen kasvusta aiheutuvan rasituksen.

Velkasuhde ottaa tänä vuonna aiemmin ennakoitua suuremman harppauksen ylöspäin lähes 87 prosenttiin syvien alijäämien ja alijäämästä riippumattomien syiden, kuten arvioidujen valtion kassan muutosten, takia. Kuluvan vuoden jälkeen velkasuhteen nopeimman nousun pitäisi olla takana. Hallituksen jo aiemmin sekä syksyn 2025 budjettiriihessä päättämien sopeutustoimien ansiosta velkasuhde vakiintuu vuonna 2027, minkä jälkeen se kääntyy uudelleen maltilliseen kasvuun. Vuonna 2029 julkinen velkasuhde ylittää 90 prosenttia.

Suomessa julkisyhteisöjen menot ovat rakenteellisesti liian korkeat suhteessa tuloihin. Se näyttäytyy kestävyysvajeena, joka on noin 2 prosenttia suhteessa BKT:een eli n. 7 mrd. euroa vuoden 2029 tasossa. Menojen ja tulojen rakenteellinen epätasapaino ilmenee myös siten, että neutraalissa tai edes sangen suotuisassakaan suhdannetilanteessa Suomen julkinen talous ei ole tasapainossa ja velkasuhde jatkaa kasvuaan.

Lähde: VM:n Taloudellinen katsaus, syksy 2025 (VM:n julkaisuja 2025:49)

1.2. Kuntatalouden tila

Kuntakonsernien yhteenlaskettu tulos heikkeni edellisestä vuodesta 735 milj. eurolla 1,37 mrd. euroon. Sellaisten kuntakonsernien määrä, joilla on taseessa kertynyttä alijäämää, kasvoi yhdellä 21:stä 22:een. Alijäämäiset kuntakonsernit olivat pääosin pienten alle 2 000 asukkaan kuntien konserneja.

Valtiovarainministeriö on päättänyt käynnistää syksyllä 2025 Ähtärin kaupungissa sekä Multian ja Virolahden kunnissa arviointimenettelyn kuntien vaikean taloustilanteen vuoksi

Valtion toimenpiteiden vaikutus kuntatalouteen

Hallituksen linjaamien toimenpiteiden yhteisvaikutus heikentää kuntataloutta noin 170 milj. eurolla vuonna 2026 vuoteen 2025 verrattuna. Vuoden 2026 talousarvioesityksessä kuntataloutta heikentävät erilaiset valtiontalouden sopeutustoimet. Kun tarkastellaan pääministeri Orpon hallituksen päätösperäisten toimien vaikutuksia koko vaalikauden ajalta, nettovaikutus on yhteensä noin 200 milj. euroa kuntataloutta vahvistava vuonna 2026.

Valtio osoittaa kuntien valtionapuihin noin 5,9 mrd. euroa vuonna 2026, mikä on noin 3 prosenttia enemmän kuin vuonna 2025. Laskennalliset valtionosuudet ovat noin 4,9 mrd. euroa, kuntien verotulomenetysten korvaukset noin 0,5 mrd. euroa ja muut valtionavut noin 0,5 mrd. euroa.

Kunnan peruspalvelujen valtionosuus on vuonna 2026 noin 3,55 mrd. euroa. Valtionosuus kasvaa vuoden 2025 varsinaiseen talousarvioon verrattuna noin 185,5 milj. euroa. Nettomääräisesti tehtävämuutosten vaikutus valtionosuuden tasoon on 69 milj. euroa vuonna 2026. Vuonna 2026 valtionosuutta lisäävät indeksikorotus 111,1 milj. euroa ja kustannustenjaon tarkistus 127,5 milj. euroa.

Kuntatalouden näkymät pysyvät heikkoina ensi vuonna

Suomen talouden toipuminen on ollut hidasta, ja verotulot kehittyvät tänä vuonna heikosti. Pari vuotta jatkunut heikko työmarkkinasuhdanne ei vielä osoita kohenemisen merkkejä. Vuositasolla työllisiä on hieman viimevuotista vähemmän ja työttömiä selvästi enemmän, noin 9,4 prosenttia työvoimasta. Tuotannon kasvun myötä työllisyystilanteen ennakoitaan kuitenkin kohenevan vuodesta 2026 alkaen.

Kuntatalouden näkymät pysyvät heikkoina myös vuonna 2026. Keväällä 2025 saavutettu kolmevuotinen palkkasopimus kasvattaa kuntatalouden kustannuksia selvästi. Vuonna 2025 työvoimakustannukset nousevat sopimuskorotusten vuoksi noin 2,8 prosenttia, vuonna 2026 3,2 prosenttia ja vuonna 2027 nousu kiihtyy 3,9 prosenttiin. Tämä kehitys lisää kustannuspaineita palveluvaltaisella kuntasektorilla, jossa henkilöstömenojen osuus on suuri. Kunta-alan palkankorotukset koostuvat perusratkaisun lisäksi palkkausjärjestelmien kehittämisohjelmasta, mikä nostaa alan palkankorotukset yleistä linjaa suuremmaksi. Kuntien kustannuskehitystä kuvaava peruspalvelujen hintaindeksiennuste vuodelle 2026 on 3,5 prosenttia ja vuosille 2027–2029 keskimäärin 3,3 prosenttia vuodessa.

Vaikka verotulojen odotetaan kasvavan reippaasti vuonna 2026 suhdannetilanteen kohentuessaa, kuntatalouden tulojen kehitystä hidastavat valtionapuihin kohdennetut vähennykset. Lisäksi sote-kiinteistöjen vuokrasopimusten päättymisen ja uudelleenneuvottelut uhkaavat heikentää kuntien saamia vuokratuloja. Tulojen ja menojen epätasapaino syvenee, sillä vuosikatteet eivät riitä kattamaan nettoinvestointeja ja toiminnan ja investointien rahavirta painuu painelaskelmassa -1,4 miljardiin euroon vuonna 2026 ja edelleen -1,5 mrd. euroon vuonna 2027.

Kuntien verotulojen ennustetaan kasvavan selvästi

Vuonna 2026 kuntien verotulojen ennustetaan kasvavan 5,2 prosenttia vuodesta 2025. Kunnallisveron tuoton arvioidaan olevan vuonna 2026 noin 10,7 mrd. euroa, mikä on noin 600 milj. euroa enemmän kuin vuonna 2025. Kuntien yhteisöveron tuotoksi arvioidaan 1,7 mrd. euroa vuonna 2026, mikä on noin 102 milj. euroa enemmän kuin vuonna 2025. Kiinteistöveron tuotto on noin 2,38 mrd. euroa vuonna 2026, mikä on noin 27 milj. euroa enemmän kuin vuonna 2025.

Kuntatalouden kehitysarvio

Vuonna 2024 kuntatalouden tila heikkeni edellisvuoteen verrattuna, mikä näkyi sekä vuosikatteiden, tilikauden tuloksen että toiminnan ja investointien rahavirran heikentymisenä. Investointitaso pysyi korkeana, eivätkä kuntatalouden käyttötulot riittäneet nettoinvestointien kattamiseen. Kuntatalouden toiminnan ja investointien rahavirta kääntyi 365 miljoonaa euroa negatiiviseksi ja lainakanta kasvoi noin 600 miljoonalla eurolla 20,5 mrd. euroon.

Kuntatalouden tilanne heikkenee edelleen vuonna 2025. Toimintakuluja kasvattavat mm. kunta-alalle sovitut palkankorotukset, jotka nostavat työvoimakustannuksia yhteensä 2,8 prosentilla vuonna 2025, ja vuoden alusta voimaan tullut TE-palvelu-uudistus. Uudistuksessa kunnille ja kuntien muodostamille yhteistoiminta-alueille siirtyi vastuu työ- ja elinkeinopalveluiden järjestämisestä, ja samalla kuntien rahoitusvastuuta työttömyysetuuksista laajennettiin. Uudistuksen seurauksena kuntahallinto on aiempaa suhdanneherkempi, sillä nyt tulojen lisäksi myös menot reagoivat suoraan työllisyyskehitykseen. Pitkään jatkuvat työttömyysjaksot nostavat kuntien osuutta työttömyysetuuksien rahoituksesta. Avustusmenoja onkin nostettu ennusteessa vuoden alkupuoliskon työttömyysmenojen kertymien perusteella. Lisäksi uudistus voi kasvattaa kuntien välisiä eroja entisestään, sillä työllisyyden vaihtelu poikkeaa kuntien välillä.

TE-palvelu-uudistuksesta huolimatta kuntien peruspalvelutuotannon painopiste säilyy koulutus- ja sivistyssektorilla, jonka kokonaispalvelutarve on laskeva syntyvyyden laskun vuoksi. Oppilaiden määrän väheneminen ei kuitenkaan tarkoita sitä, että opetuksen järjestämisen kustannukset laskisivat samassa tahdissa, varsinkin kun erityisen tuen tarve on kasvanut. Lisäksi varhaiskasvatuksen osallistumisaste on kasvanut viime vuosina. Palvelutarpeen laskua on siksi totuttuun tapaan hieman loivennettu painelaskelmassa.

Vuonna 2026 kuntatalouden toiminnan ja investointien rahavirran ennustetaan heikkenevän -1,4 mrd. euroon. Toimintakate heikkenee 4,7 prosenttia toimintakulujen kasvaessa ja toimintatuottojen vähentyessä. Toimintakulujen kasvun taustalla on etenkin henkilös-

tökustannusten kasvu. Keväällä 2025 sovittu palkkaratkaisu kasvattaa työvoimakustannuksia 3,2 % vuonna 2026 ja 3,9 % vuonna 2027. Kunta-alan ansiokehityksen ennakoidaan ylittävän yleisen ansiokehityksen erityisesti vuosina 2027–2028 sopimuskorotusten ajoitusten ja kunta-alalle sovitun palkkojen ja palkkausjärjestelmien kehittämisohjelman vuoksi. Kuntien kustannuskehitystä kuvaava peruspalvelujen hintaindeksiennuste vuodelle 2026 on 3,5 prosenttia ja vuosille 2027–2029 keskimäärin 3,3 prosenttia vuodessa. Vuoden 2026 toimintatuottoja pienentää sote-kiinteistöjen vuokrasopimusten päättyminen ja uudelleen neuvottelut. Kehitysarviossa on oletettu, että kuntien saamat vuokratuotot pienenevät noin 150 miljoonalla eurolla vuodesta 2026 alkaen.

Verotulot muodostavat suurimman osan kuntien tuloista. Suhdanneilanteen kohentumassa verotulojen kehitys vahvistuu vuonna 2026 5,2 prosentin kasvuun ja tasaantuu vuosina 2027–2029 keskimäärin hieman alle 4 prosenttiin vuodessa. Painelaskelman perusteella kuntatalouden tulot eivät kuitenkaan riitä kattamaan kasvavia menoja, eikä vuosikate riitä tulevana vuosina nettoinvestointeihin. Kuntatalouden toiminnan ja investointien rahavirta uhkaa syvetä -1,4 miljardiin euroon vuonna 2026 ja -1,5 mrd. euroon vuonna 2027. Tulojen ja menojen epätasapaino helpottuu hieman painelaskelman lopulla vuonna 2028, kun hallitusohjelman mukainen indeksijarru peruspalvelujen valtionosuuteen ja sote-uudistuksen määräaikaisten vähennykset koskien vuoden 2023 valtionosuuksia poistuvat.

Kuntatalouden kestävyyyteen vaikuttavat jatkossa yhä enemmän kuntien kyky hallita työvoimakustannuksia, sopeuttaa investointeja sekä hyödyntää digitalisaatiota ja uusia teknologioita palvelutuotannossa. Väestörakenteen muutos, kaupungistuminen ja vihreä siirtymä lisäävät investointitarpeita, mutta vaativat samanaikaisesti rakenteellisia uudistuksia. Tulojen ja menojen epätasapaino edellyttää kuntien omia sopeutustoimia ja tiukkaa menokuria. Palvelut ja palveluverkko on sopeutettava kuntien tulorahoitukseen. Samalla tulopohjan vahvistaminen voi johtaa veronkorotuspaineisiin erityisesti kunnallisverotuksessa.

Kuntatalouden kehitysarvion pohjalla olevaan kokonaistaloudelliseen ennusteeseen liittyy paljon riskejä. Suhdanteiden vaikutus välittyy verotulojen ja työttömyyskehityksen kautta kuntatalouteen. Kuntatalouden menot voivat jäädä arvioitua pienemmiksi, jos kunnat ja kuntayhtymät onnistuvat sopeuttamaan sekä palveluverkkoaan että toimintaansa vastaamaan pienenevää palvelutarvetta ja rahoitusta. Sopeutustoimien epäonnistuminen tai muut menolisäykset, esimerkiksi arvioitua suuremmat sote-kiinteistöjen vuokramenetykset, voivat vastaavasti heikentää tilannetta.

Lähde: Kuntatalousohjelma vuodelle 2026, Syksy 2025, VM:n julkaisu – 2025:53

1.3. Hyvinvoiva ja elinvoimainen Evijärvi kuntastrategia 2025

Evijärvellä asioiden valmistelun, päätöksenteon ja toteuttamisen pohjana toimii kuntalain mukaisesti kuntastrategia. Hyvinvoiva ja elinvoimainen Evijärvi-kuntastrategia 2025 hyväksyttiin valtuustossa kesäkuussa 2016.

Kuntastrategian **vision** mukaan Itseään suurempi kunta - Evijärvi tarjoaa

- vireän, viihtyisän sekä turvallisen elinympäristön luonnon ja vesistöjen äärellä
- hyvää elämää tukevat palvelut

- aktiivisen ja yritteliään toimintaympäristön

Nämä yhdessä laadukkaan toiminnan ja tasapainoisen kuntatalouden kanssa mahdollistavat itsenäisen Evijärven kunnan vetovoimaisuuden, elinvoiman ja menestyksen tulevaisuudessa.

Kuntastrategian **missiossa** on määritelty, että Itsenäisenä Evijärvi voi parhaiten päättää mikä on kunnalle ja kuntalaisille parhaaksi – kunnan kokonaisuus hahmotetaan ja sitä edistetään yhteistoiminnan sekä harkitun päätöksenteon perustana. Evijärvi edistää kunnan elinvoimaa, terveyttä ja hyvinvointia sekä yrittämisen edellytyksiä. Itsenäisenä kuntaa kehitetään yhteistyössä haluttuun suuntaan - kunnan toimintoja ja palvelurakenteita uudistetaan nykyisillä ja uusilla toimintatavoilla. Kehittämistä toteutetaan joustavasti hallitun uusiutumisen ja yrittäjämäisyyden tukemana.

Evijärven kunnan **tulevaisuuden strategiset painopistealueet ja päämäärät** ovat:

- Talous: Vakaa ja tasapainoinen kuntatalous
- Palvelut: Ennakoivat, uudistuvat ja laadukkaat palvelut kustannustehokkaasti
- Elinkeinot ja elinvoima: Kilpailukykyinen ja vetovoimainen toimintaympäristö
- Asuminen ja hyvinvointi: Turvallinen ja viihtyisä asuinympäristö sekä hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen

Strategia ohjaa kunnan taloutta, toimintaa ja kehittämistä sekä asioiden valmistelua ja päätöksentekoa. Näiden kaikkien tulee pohjautua kuntastrategian linjauksiin, painopisteisiin ja tavoitteisiin. Kuntastrategia on ohjannut myös talousarvion laadintaa.

Syksyn 2025 aikana on valmisteltu uutta ensi vuosikymmenen alkuun ulottuvaa kuntastrategiaa. Talousarvion 2026 valmistelun perusteena on kuitenkin käytetty edelleen nykyistä Hyvinvoiva ja elinvoimainen Evijärvi-kuntastrategiaa. Uusi strategia tulee hyväksyttäväksi vielä loppuvuonna 2025. Uuden kuntastrategian kärkitavoitteina on hyvä elämä; työ, yrittäjyys ja talous; vesistöt ja elinympäristö sekä avoimuus, yhteishenki ja oppiminen. Talousarvio 2026 on laadittu siten, että uutta strategiaa toteutetaan jo rinnan vuoden 2026 talousarvion toteutuksessa ja uuden strategian painotuksia huomioiden vaikkakin varsinaiset mittarit on johdettu vielä nykyisestä kuntastrategiasta.

1.4. Evijärven väestö ja työllisyys

Evijärven asukasluku 31.12.2024 oli 2 272. Ennakkoväkiluku lokakuussa 2025 oli 2 278. Kunnan väestöstä noin 15 % kuuluu ikäluokkaan 0-14 v., noin 8 % luokkaan 15–24 v., noin 20 % luokkaan 25–44 v., noin 26 % luokkaan 45–64 v. ja noin 31 % ikäluokkaan yli 65 v. Yli 65 vuotiaiden osuus väestöstä nousee hiljalleen.

Tilastokeskus julkaisi väestöennusteen 24.10.2024:

toteuma:	ennakko:	ennuste (31.12.):							
2024	10/2025	2025	2026	2027	2028	2030	2035	2040	2045
2272	2278	2229	2198	2165	2132	2072	1951	1870	1819

Väestöennusteen mukaan Evijärven väkiluku laskee tulevina vuosina. Samoin ennuste väkiluvun laskusta on vastaava lähialueella kokonaisuudessaan ja suuressa osassa kuntia. Kasvu Suomessa keskittyy suurimmille kaupunkiseuduille. Evijärvellä väestö vanhenee ja vähenee hiljalleen. Palvelut tulee mitoittaa kunnan muuttuvan väestömäärän ja –rakenteen mukaan. Kunnan on kuitenkin tehtävä jatkuvasti työtä sen eteen, että väestön kehitys saataisiin positiivisemmalle uralle. Myös tämän tulee näkyä kunnan palveluissa ja yleisesti tehtävissä päätöksissä kokonaisuudessaan.

Etelä-Pohjanmaalla on pitkät ja vahvat perinteet yrittäjyyteen. Evijärvelläkin pohjalainen yrittäjyys on voimissaan. Kunnassa on paljon yrittäjiä ja yrityksiä suhteessa kunnan väkilukuun. Meillä on erityisen vahvaa pienyrittäjyyttä. Evijärvellä on noin 270 rekisteröitynyttä yritystä. Yrittäjyydellä ja elinkeinoilla on iso merkitys kunnille ja koko Suomelle. Yrittäjyys luo merkittävästi positiivisia seurannaisvaikutuksia kuntaan. Yrittäjyys luo työtä ja toimeentuloa yrittäjälle sekä työpaikkoja, palveluita ja veroeuroja kuntaan. Merkittävien yksityinen työllistäjä ja yhteisöverojen maksaja on Ateno Oy. Maatalous ja alkutuotanto ovat tärkeitä toimialoja Evijärvellä.

Työllisyys on Evijärvellä hyvällä tasolla. Evijärven työttömyysaste on maakunnan toiseksi paras. Etelä-Pohjanmaalla on mannersuomen toiseksi alhaisin työttömyysaste Pohjanmaan jälkeen. Evijärven tilanne on pysynyt varsin hyvänä valtakunnallisesta poikkeuksellisen heikosta tilanteesta huolimatta. Lokakuun 2025 lopun työttömyysaste on edelleen kohtalaisen matala 6,0 % (10/2024 3,2 % ja 10/2023 3,6 %). Myös Suomen tasolla Evijärven työttömyysaste on edelleen erittäin hyvää tasoa. Vahva yrittäjyys ja hyvä työllisyys luovat jatkossakin edellytykset suotuisalle kuntataloudelle sekä elinvoimalle ja hyvinvoinnille.

1.5. Talousarvionäkymät vuoteen 2026

Yleinen ja kuntien taloustilanne sekä toimintaympäristö huomioiden Evijärven kunnan taloustilanne on kohtuullinen. Vuosien 2018–2020 alijäämäisten tilinpäätösten jälkeen vuodesta 2025 tulee neljäs perättäinen ylijäämäinen vuosi.

Kuluvan vuoden 2025 talousarvio on 34 800 euroa ylijäämäinen. Elokuun lopussa talousarvio oli toteutunut arvioitua paremmin. Menoja oli kertynyt alle talousarviossa arvioidun (61,8 %). Myös toimintatuottoja (ei verot / valtionosuudet) oli kertynyt hieman alle arvioidun (65,5 %). Verotuloja oli kertynyt budjetoidusti (66,4 %) kuten myös valtionosuuksia (66,4 %). Elokuun lopun tilanteesta tehdyn arvion mukaan tilinpäätöksestä 2025 muodostuu vähintään talousarvion mukainen, mutta todennäköisesti talousarviota hieman parempi; loppuvuoden toteumasta riippuen.

Kunnanhallituksen hyväksymässä tulevan vuoden talousarvion valmisteluohjeissa talousarvion laadintatavoitteiksi on asetettu:

- Tavoitteena on pitää Evijärven kunnan talous tasapainoisena koko suunnittelukauden ja saavuttaa ylijäämäinen tulos.
- Talousarvio 2026 valmistellaan realistiseksi ja mahdollisimman tasapainoiseksi.

- Toimintamenojen kasvu vuonna 2025 on pidettävä tarkalla talouden suunnittelulla mahdollisimman pienenä. Toimintamenoihin arvioidaan henkilöstömenojen kasvuksi työ- ja virkaehtosopimuksen mukaiset korotukset KVTES, OVTES, TS yleiskorotus 1.8.2026 2,27 %. Paikallinen järjestelyerä 0,2 % ja kehittämisohjelmaerä 0,4 %. Kustannusvaikutus vuodelle 2026 on 1,1 prosenttia lokakuun 2025 tilanteeseen nähden. Lisäksi toimintamenoja arvioitaessa on huomioitava hintojen noususta johtuva menojen välttämätön kasvu, jotta talousarviosta saadaan realistinen.

Vuosi 2026 on talousarviossa tasapainossa ja varovaisen ylijäämäinen. Tulot ovat hie-
man menoja suuremmat. Valmistellussa vuoden 2026 talousarviossa vuosikate on 832
800 €. Poistojen ja arvonalentumisten (801 800 €) jälkeen tilikauden tulos on 31 000 €. Suuri investointipanostus on kasvattanut ja kasvattaa edelleen poistoja ja vaikuttaa mer-
kittävästi lainamäärään taloussuunnittelujaksolla. Talousarviovuodelle poistot laskevat
noin 50 t€ vuodesta 2025. Vuoden 2026 alussa pitkäaikaista talousarviolainaa kunnalla
on 3,250 M€, lyhytaikaista kassalainaa on kunnalla noin 4,5 M€. Lainaa yhteensä on
7,750 M€. Lainamäärän kasvaessa sekä korkojen nousua ”nollakoroista” ja jäätyä aiem-
paa korkeammalle tasolle on lainamäärään ja poistojen kehitykseen syytä kiinnittää eri-
tyistä huomiota tuleva vuosina.

Tulot kertyvät verotulo- ja valtionosuuksista, sijoitustuotoista ja toimintatuotoista. Tuloja
kertyy yhteensä 11,495 M€. Taloussuunnitelmaan tuloja vuodelle 2027 oli arvioitu
11,598 M€. Tuloja kertyy ennusteiden mukaan vuonna 2026 noin 166 t€ kuluvaa vuotta
enemmän. Valtionosuudet laskevat 163 t€ (-4,7, %) vuoden 2025 talousarviosta. Verotu-
lojen arvioitu kasvu on kokonaisuutena 448 t€ (+8,4 %).

Myös menot kasvavat kuluvasta vuodesta. Toimintamenot ovat yhteensä 10,364 M€,
jossa on kasvua vuoden 2025 talousarviosta noin 178 t€ (1,7 %). Ostopalveluiden osuus
kokonaismenoista on noin 27,8 % (TA 2025 28,5 %) ja kunnan oman toiminnan osuus
kokonaismenoista on noin 72,2 % (TA 2025 71,5 %). Menoissa henkilöstökuluihin on ar-
vioitu kasvua muun muassa palkkojen noususta sopimuskorotusten myötä. Henkilöstö-
kulujen arvioidaan kasvavan noin 175 t€ (3,6 %).

Taloussuunnitelmaan 2026 verraten kirjatut tulot laskevat talousarviossa noin 4 t€ ja toi-
mintakulut laskevat noin 26 t€. Evijärven kunnan talousarvio 2026 on noin 31 t€ yli-jää-
mäinen, mikä on hyvä perusta tasapainoiselle kuntataloudelle. Suunnitelmavuosille ta-
lous näyttää kuitenkin tiukkenevan edelleen.

Kertyneet ylijäämät ovat kunnan talouden perusta. Vuoden 2024 tilinpäätöksessä kun-
nan taseessa on ylijäämää noin 6,269 M€. Vuoden 2025 tilinpäätöksestä on tulossa yli-
jäämäinen viidettä vuotta peräkkäin aiempien kolmen peräkkäisen alijäämäisen vuoden
jälkeen. Alijäämäiset vuodet söivät kunnan kertynyttä ylijäämää, joten kunnan talouden
tasapainon kannalta on hyvä, että myös tulevan vuoden realistinen talousarvio on saatu
ylijäämäiseksi. Suunnitelmavuosien osalta tilanne näyttää talousarviovuotta haastavam-
malta. Toisaalta haastetta tuo isot investoinnit ja sitä myöten kasvavat lainanhoitokulut ja
toisaalta myös kasvavat poistot. Suunnitelmavuosia haastaa myös yleisesti talouden
hankala ennakoitavuus ja esimerkiksi valtionosuusuudistuksen lykkäntyminen. Talou-
den pitäminen suunnitelmavuosina ja pitkällä tähtäimellä tasapainoisena vaatii hyvin
tarkkaa suunnittelua jatkossa.

Taloussuunnitelman verotulot on arvioitu Kuntaliiton veroennusteen mukaisesti ja valti-onosuudet kuntatalousohjelman painelaskelmakehikon mukaisesti. Tällä hetkellä näyt-tää siltä, että suunnitelmakauden vuodet 2027 ja 2028 vaativat työtä, jotta ne saadaan tasapainoisiksi. Haasteet kuntataloudessa näyttävät lisääntyvän edelleen ja talous tiuk-kenee aiempiin vuosiin verrattuna. Myös suunnitelmavuosien ennakkointi pysyy haasta-vana. Talousarviovuonna sekä suunnitelmavuosina tulee joka tapauksessa toimia niin, että talouden tasapaino vuosina 2027 ja 2028 sekä tulevaisuudessa käytännössä var-mistetaan.

Investoinneilla Evijärvi rakentaa vahvasti tulevaisuutta. Evijärvi investoi merkittävästi tu-levina vuosina keskeisiin kohteisiin. Koko suunnittelukauden investoinnit ovat yhteensä noin 12,8 M€. Investoinneilla luodaan kuntaan elinvoimaa ja hyvinvointia sekä vähenne-tään kertynyttä korjausvelkaa. Vuoden 2026 investointimenot ovat yhteensä 5,857 M€. Ylivoimaisesti suurin investointi on yläkoulu-, lukio- ja kirjastorakennus, jonka osuudeksi ensi vuodelle on arvioitu 4,6 M€. Tämän lisäksi suurimpia investointivaroja on tie- ja infrahankkeisiin sekä remontti ja purkutöihin. Myös Evijärven kunnostukseen on varattu 50 t€ osuus. Lisäksi vuoden 2026 investointiohjelma koostuu useasta noin / alle 50 t€ investoinnista.

1.6. Tasapainoinen ja kuntaa kehittävä talousarvio

Vuoden 2026 talousarviolla jatketaan viime vuosien tapaan mukaisella aktiivisen toimin-nan ja kehittämisen polulla. Talousarvio on valmisteltu nykyiseen kuntastrategiaan poh-jautuen, mutta syksyn aikana talousarvion kanssa yhtä aikaa valmistellun uuden kunta-strategian painopisteitä on mahdollista toteuttaa talousarvion raameissa. Uudella kunta-strategialla on nähtävissä selkeä jatkumo nykyiseen strategiaan, joten uuden kuntastra-tegian kärkitavoitteiden saavuttamiseksi tehtävää työtä on näin ollen mahdollista jatkaa sujuvasti vuoden 2026 talousarvion puitteissa.

Kunnassa on saatu aikaan paljon positiivista. Evijärvellä jatketaan työtä asukasluvun ar-vioita positiivisemmän kehityksen, elinvoiman ja hyvinvoinnin eteen. Strategian painotuk-set, tavoitteet ja toimenpiteet antavat hyvän pohjan tälle työlle sekä tulevaisuuden raken-tamiselle.

Talousarviolla luodaan edellytyksiä hyvälle toiminnalle ja kehittämiselle sekä kuntatalou-den tasapainolle. Evijärven talous on kohtuullisen hyvin tasapainossa. Tulevina vuosina on kiinnitettävä kuitenkin erityistä huomiota velkamäärään, että päätettyjen investointien myötä kasvussa oleva velkamäärä saadaan tulevien isojen investointivuosien jälkeen ta-kaisin lasku-uralle. Tehtävä on haasteellinen, koska samalla on pidettävä huoli kunnan vetovoimasta ja elinvoimaisuudesta pitkällä aikavälillä, mikä edelleen vaatii varmasti uu-sia kauaskantoisia tarpeellisia investointipäätöksiä. Kaikessa toiminnassa, myös inves-toinneissa, on olennaista arvioida tarkkaan niiden tarpeellisuus nyt ja tulevaisuudessa ja mitoitaa ne oikein.

Evijärven taloustilanne kuitenkin mahdollistaa toiminnan ja palveluiden kehittämisen omaehtoisesti. Kunnan elinvoiman ja toiminnan kehittämiseksi talousarvioon on varattu rahaa myös kuntastrategian toteutukseen. Yhtenä toimenpiteenä on kylien kehittämis-rahalla, jolla kehitetään koko kuntaa ja kaikkia kyliä. Kylien kehittämisrahan lisäksi myös nuorisovaltuustolle varattua määrärahaa on tarkoitus käyttää osallistavan budjetoinnin

tapaan. Kunta tekee tiivistä yhteistyötä yhdistysten ja järjestöjen kanssa, mikä tuottaa merkittävästi lisäarvoa kuntalaisten hyvinvointiin ja lisää myös koko kunnan elinvoimaa.

Keskeisin ja näkyvin panostus tulevaan on talousarviovuonna alkava yläkoulu-, lukio- ja kirjastorakennuksen rakentaminen. Hankkeen suunnittelu on edennyt suunnitelmallisesti ja rakennustöiden on näin ollen tarkoitus käynnistyä vuoden 2026 alkupuoliskolla. TE-palveluiden järjestäminen siirtyi kuntien vastuulle vuoden 2025 alusta. Evijärvi on mukana TE palvelut järjestävässä Kymppi-alueen kuntayhtymässä, jonka lähipalveluita on tarjolla myös Evijärvellä. Muutoksen yhteydessä myös työttömyydestä aiheutuvat maksut ovat isommalta osin kuntien maksettavana. Tämä näkyi välittömästi Evijärvellä maksujen merkittävänä kasvuna, vaikka työllisyystilanne Evijärvellä pysyi hyvänä vuonna 2025. Talousarviovuodelle tämä aiheuttaa osaltaan epävarmuutta ja todennäköisyys kulojen lisääntymiselle kasvaa erityisesti tilanteessa, että työllisyystilanne heikkenisi myös Evijärvellä yleisen trendin mukaisesti. Kunta on osakkaana Järvipohjanmaan yrityspalvelu Oy:ssä. Vuoden 2025 aikana osakaskunnissa tehtiin päätös nykyisen palvelusopimuksen optiovuoiden käytöstä myös vuodelle 2026. JPYP:n palveluilla taataan yrityksille ammattitaitoinen ja aktiivinen tuki kaikissa yrittäjyyden vaiheissa sekä mahdollistetaan täysipainoinen osallistuminen alueen yhteishankkeisiin. Kunta on aktiivisesti mukana JPYP:n toiminnassa ja varmistaa näin osaltaan palvelulupauksen toteutumisen evijäreläisille yrittäjille. Kunta on myös tiiviisti mukana Kraatterijärvi UNESCO global geoparkissa. Geoparkin toimintaan on budjetoitu kunnan osuus ja lisäksi kunnan alueella olevien kohteiden kehittämiseen on varattu rahaa myös investointteina.

Kunta tuottaa tärkeitä ja laadukkaita palveluita. Panostus elinvoimaan ja toimintaan sekä kuntalaisten hyvinvointiin näkyy selkeinä panostuksina talousarviossa. Kunnassa toimitaan noin 90 hengen pienellä henkilöstöllä. Koko henkilöstö tekee oman tärkeän osansa kunnan toiminnoista ja palveluista työtehtäviensä mukaisesti. Viime vuosina kunnan henkilöstössä on tapahtunut eläköitymisiä keskeisiltä paikoilta, joten rekrytointeihin on panostettu ja lisäksi henkilöstöä on vahvistettu täsmärekrutoinneilla kuten tulevanakin talousarviovuonna tehdään.

Evijärvellä kunta tekee hyvää ja tiivistä yhteistyötä useiden eri toimijoiden kanssa. Aktiivinen yhteistyö sekä kumppanuudet luovat hyvän pohjan koko kunnan menestykselle. Evijärven vahva yhteisöllisyys, osallisuus ja yritteliäisyys tuovat hyvinvointia ja elinvoimaa kaikille. Kaikki yhteistyökumppanit ja palveluiden tuottajat tuovat oman merkittävän panoksensa ja tekevät tärkeää työtä koko Evijärven hyväksi.

Evijärvellä on hyvät edellytykset menestyä nyt ja tulevaisuudessa. Meillä tehdään aktiivisesti töitä elinvoiman ja kuntalaisten hyvinvoinnin eteen hyvässä yhteistyössä kaikkien toimijoiden kesken ja samalla muistetaan pitkän aikavälin tiivis taloudenpito. Kesällä toimikautensa aloittaneet uudet luottamushenkilöt ovat heti kautensa alkuun päässeet tekemään uutta kuntastrategiaa ja nyt hyväksyttävä talousarvio 2026 on tämän valtuuston ensimmäinen talousarvio. Työ on lähtenyt hyvässä yhteishengessä käyntiin.

Mikko Huhtala
kunnanjohtaja

2. KESKEISET TULO- JA MENOKOHDAT VUONNA 2026

Kunnan menot koostuvat valtaosin toimintakuluista. Toimintakulut ovat yhteensä 10.364 M€ (TA 2025 10,186 M€), jossa on kasvua vuoden 2025 talousarviosta noin 1,7 %. Seuraavien sivujen taulukoista näkyy toimintakulujen jakaumaa omien palveluiden ja ostopalveluiden kesken, toimialoittain sekä menolajeittain.

Kunnan omista toiminnoista suurin toimiala on sivistystoimi, jonka toimintakulut ovat 6.668 M€ (+4,1 %). Tekninen toimi sisältää yhdyskuntapalvelut sekä vesihuoltolaitoksen. Yhdyskuntapalveluissa toimintakulut ovat 1.591 M€ (-3,5 %). Vesihuoltolaitoksen toimintakulut ovat 0,449 M€ (+6,5 %). Yleishallinnon toimintakulut ovat yhteensä 1.157 M€ (+1,6 %). Toimialojen kustannusten kasvua selittää kunta-alan valtakunnalliset palkkaratkaisut, inflaation vaikutukset sekä työvoimapalveluiden siirtyminen kuntien vastuulle.

Tulopuoli koostuu pääosin toimintatuotoista, verotuloista, valtionosuuksista ja rahoitustuotoista. Vuonna 2026 toimintatuottoja arvioidaan saatavan 2.237 M€. Toimintatuotot kasvavat 126 t€ (-5,3 %) vuoden 2025 talousarviosta. Toteuma tilinpäätöksessä vuonna 2024 oli 2 563 M€.

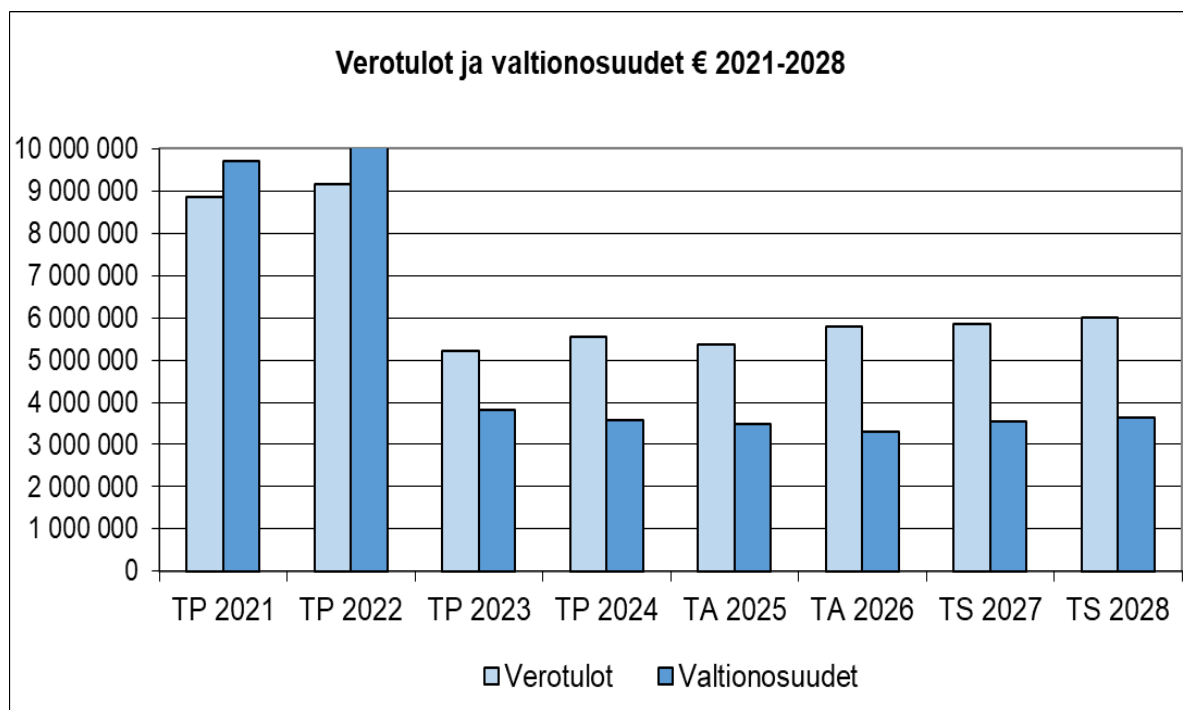
Kunnan tuloveroprosentti on 9,8 % ja yleinen kiinteistöveroprosentti on 1,00 %. Muutoin verotussarja menee seuraavasti: vakinainen asunto 0,65 %, muu asuinrakennus 1,15 %, voimalaitokset 3,10 %, yleishyödylliset yhteisöt 0,00 % ja maapohja 1,30 %.

Evijärven kunnan verotulot on arvioitu Kuntaliiton ennusteen mukaisesti. Tuorein Kuntaliiton marraskuun verotuloennuste arvioi Evijärvellä kertyvän vuonna 2026 verotuloja 5,805 M€. Kuluvan vuoden arvioitu verokertymä on 5,357 M€, verotulot kasvavat tästä vuodesta 448 t€ (+8,4 %). Vuodentakaiseen taloussuunnitelmaan on vuodelle 2026 kirjattu verotuloja 5,464 M€, siihen nähden vuoden 2026 verotulot kasvavat 341 t€.

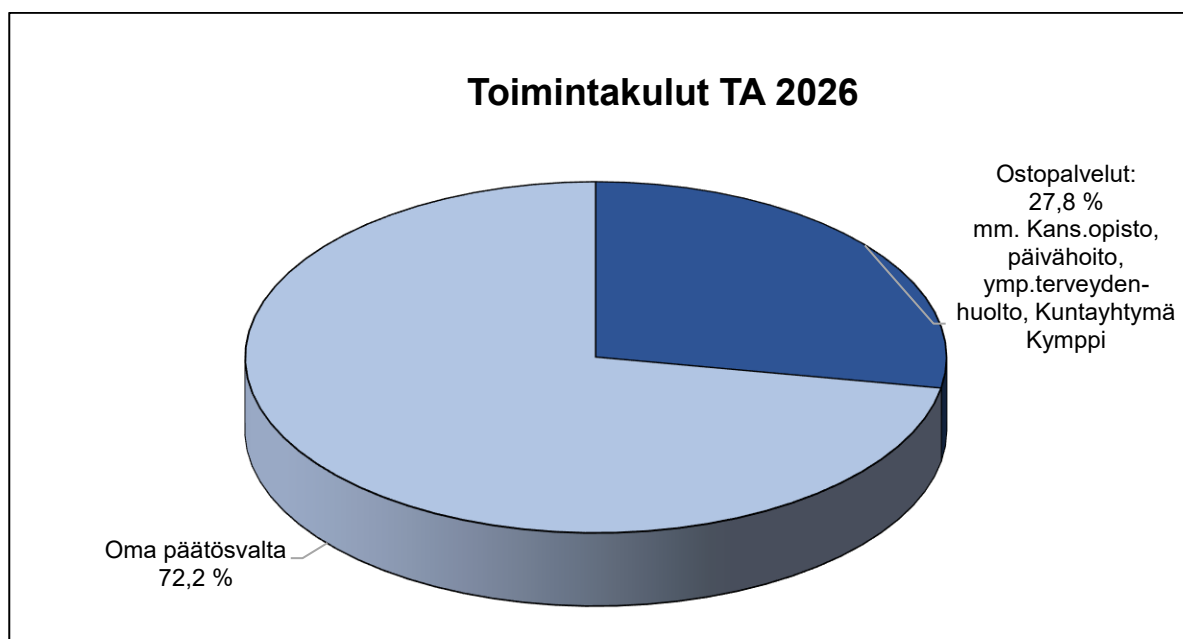
Kuntaliiton valtionosuusennuste vuodelle 2026 arvioi Evijärven valtionosuuksiksi 3,307 M€. Vuoden 2025 talousarvion taloussuunnitelmavuodelle 2026 valtionosuuksia on arvioitu 3,463 M€. Valtionosuuksia kertyy ennusteen mukaan noin 156 t€ taloussuunnitelmaa vähemmän. Valtionosuudet tippuvat noin 163 t€ (-4,7 %) vuodesta 2025. Talousarviossa 2026 verotulot ovat noin 2,5 M€ valtionosuuksia suuremmat.

Kunnan omaisuus on sijoitettu kunnan sijoitustoiminnan perusteiden mukaisesti hajautevasti kahdelle salkunhoitajalle. Vuonna 2021 tapahtuneen Aktian ja Taalerin fuusion seurauksena molemmat salkut ovat saman varainhoitotalon alla, mutta salkut ovat kokonaan eri salkunhoitajien vastuulla. Salkut toimivat itsenäisesti toisistaan täysin erillään omien sijoitusstrategioiden pohjalta. Rahoitustuottoja / -kuluja on talousarvioon kirjattu vuodelle 2026 yhteensä noin -152 t€. Tämä koostuu koroista ja muista rahoitustuotoista /-kuluista.

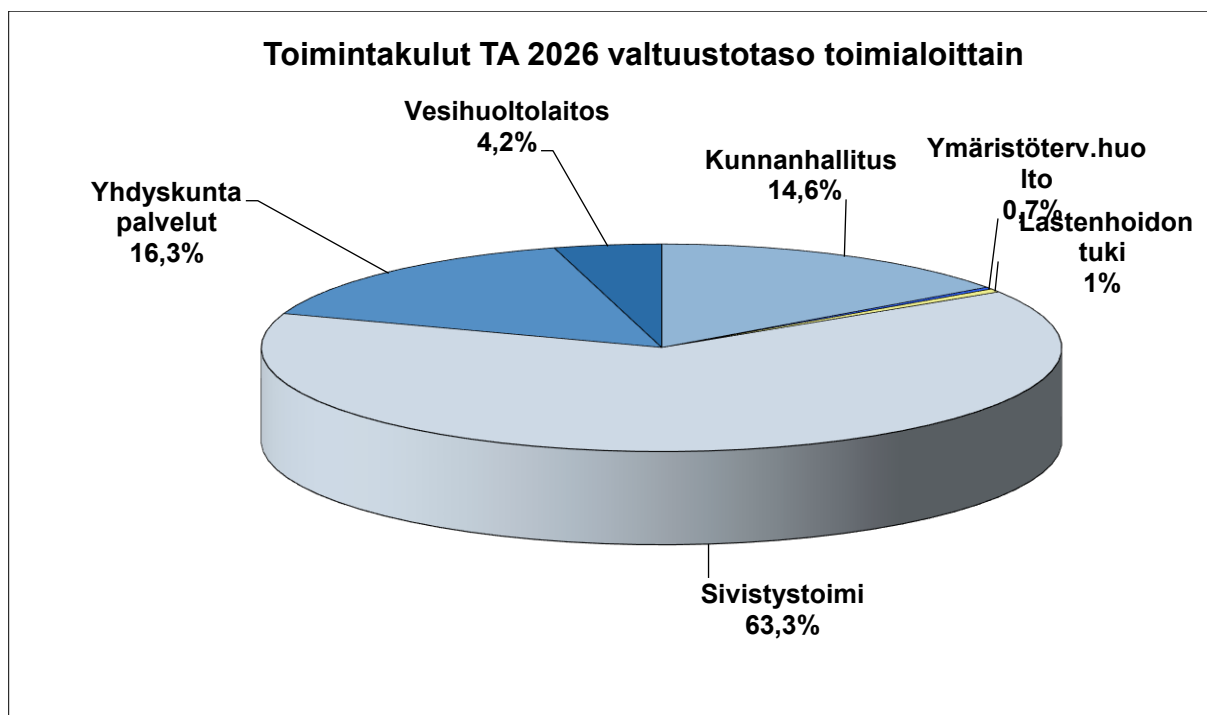
Kunta saa 2026 talousarvion mukaan tuloja yhteensä 11,495 M€. Talousarviossa 2025 tuloja on kirjattu 11,329 M€ (+166 t€).



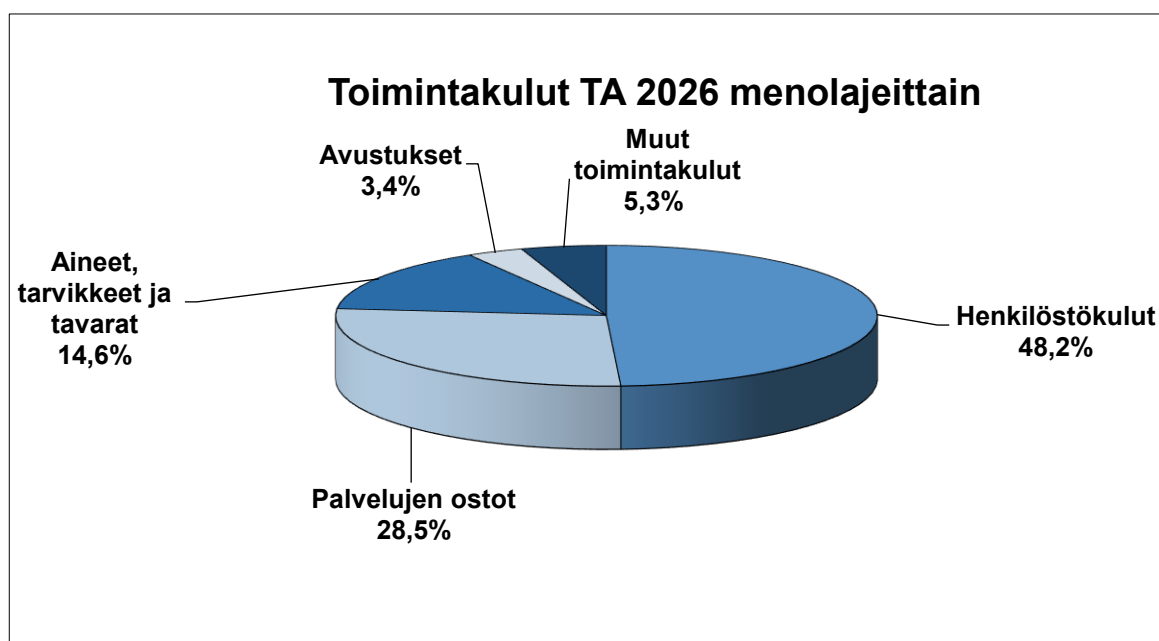
Kuva 1. Kunnan verotulojen ja valtionosuuksien kertymä



Kuva 2. Toimintakulut, kunnan omassa päätösvallassa olevat ja ostopalvelut vuonna 2026



Kuva 3. Toimintakulut toimialoittain talousarvio 2026



Kuva 4. Toimintakulut menolajeittain talousarvio 2026

Talousarvio osat yhteensä

Käyttötalous*	TP 2023	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
Menot	-9 927 695	-9 818 507	-10 442 300	-10 662 400	-11 016 000	-11 238 000
Tulot	12 057 961	11 865 555	11 328 500	11 495 200	11 598 000	12 057 000
Netto	2 130 266	2 047 048	886 200	832 800	582 000	819 000
Investoinnit						
Menot	-1 279 539	-475 356	-1 227 000	-5 857 000	-6 470 000	-465 000
Tulot	8 759	59 195			0	0
Netto	-1 270 780	-416 161	-1 227 000	-5 857 000	-6 470 000	-465 000
Rahoitusosa**						
Menot	-500 000	-500 000	-500 000	-500 000	-500 000	-500 000
Tulot	-700 000	13 876	700 000	5 700 000	6 000 000	0
Netto	-1 200 000	-486 124	200 000	5 200 000	5 500 000	-500 000
Menot yhteensä	-11 707 234	-10 793 863	-12 169 300	-17 019 400	-17 986 000	-12 203 000
Muutos %	-44,45	-7,80	8,84	57,68	66,63	-32,15
Tulot yhteensä	11 366 720	11 938 626	12 028 500	17 195 200	17 598 000	12 057 000
Muutos %	-47,50	5,03	7,81	44,03	47,40	-45,96
Netto	-340 514	1 144 763	-140 800	175 800	-388 000	-146 000

* Käyttötalouden menot sisältävät toimintakulut ja rahoituskulut, tulot sisältävät toimintatuotot, verotulot, valtionosuudet ja rahoitustuotot.

** Rahoitusosa sisältää antolainojen lisäykset ja vähennykset, sekä pitkäaikaisten lainojen lisäyksen ja vähennyksen.

3. TALOUSARVION SITOVUUS

Talousarviossa hyväksytään bruttotulot ja bruttomenot.

Käyttötalouden osalta menomäärärahat ovat sitovia nettomääräisinä

- valtuustoon nähden kunnanhallitus- ja lautakuntatasolla,
- lautakuntaan nähden vastuualuetasolla ja vastuualueiden välillä.

Muiden määrärahojen kuin palkkojen, palkkioiden ja henkilöstösivukulujen siirrosta tilitasolla päättää toimialajohtaja.

Investointiosa on valtuustoon nähden loppusumman osalta ja hallituksen nähden osaluueittain sitova.

Talousarviovuoden aikana menojen mahdollisesti ylittyessä lautakuntatasolla, valtuustolle on esitettävä ylitysoikeudet ennen talousarviovuoden loppua. Mahdollisuuksien mukaan ylitykselle on esitettävä kate.

Kunnanhallitus ja lautakunnat hyväksyvät talousarvioon perustuvat käyttösuunnitelmansa valtuuston myöntämien määrärahojen mukaisesti.

Talousarvioon varattujen määrärahojen käytöstä päättää kukin viranhaltija hallintosäännössä annetun päätösvallan mukaisesti.

4. KÄYTTÖTALOUSOSA

Valtuustotason euromääräiset taulukot on merkitty paksunnettuna. Muut taulukot ovat informaatiotietoa. Laskettaessa tunnuslukuja €/asukas, asukaslukuna on käytetty vuoden väestömääriä 31.12. tilanteen mukaisesti.

Asukasluku	2023	2024	2025 (ennuste)	2026 (ennuste)	2027 (ennuste)	2028 (ennuste)
Yhteensä	2292	2272	2229	2198	2165	2132
0-24 vuotiaat	528	521	517	504	490	475
25-64 vuotiaat	1054	1044	1005	988	968	945
65 -> vuotiaat	710	707	707	706	707	712

4.1. Kunnanhallitus

4.1.1. Yleishallinto

Yleishallinnon tehtävänä on luoda edellytykset luottamushenkilöhallinnon toimivuudelle, kunnan palvelujen järjestämiselle, hyvälle henkilöstöhallinnolle ja talouden hoidolle.

Yleishallinto sisältää vaalit, tilintarkastuksen, valtuuston, kunnanhallituksen, keskushallinnon, henkilöstöhallinnon, muun yleishallinnon.

Yleishallinnon alle on varattu määräraha kuntastrategian toteutukseen 55 000 € sisältäen Kylien kehittämisen määrärahan 30 000 €. Kylien kehittämisen tavoitteena on vireyt-
tää sekä aktivoida kyliä ja kuntalaisia sekä kehittää koko kuntaa ja kaikkia kyliä. Kylien ke-
hittämisen raha toimii osallistavan budjetoinnin tapaan, toimijoilta tulee ehdotuksia ja kunta
päättää toteutettavista asioista varatun määrärahan puitteissa.

Luottamushenkilöhallinnon tavoitteena on talousarviovuonna ja suunnitelmakaudella edel-
leen talouden tasapainon varmistaminen oman toiminnan kautta, sekä palveluja tuottavien
kuntayhtymien ja yhdistysten kanssa. Talouden tasapainon varmistamisen ohella tulee
muistaa kunnan kehittämiseen tähtäävät toimenpiteet. Talouden tasapainossa tulee jatku-
vana toimintana huomioida menokuri: menojen vähentäminen ja menokasvun hillitseminen,
sekä tulojen lisääminen.

YLEISHALLINTO	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
Toimintakulut	-858 751	-1 110 600	-1 121 700	-1 144 000	-1 167 000
Toimintatuotot	97 485	69 000	69 000	70 000	71 000
Toimintakate	-761 266	-1 041 600	-1 052 700	- 1 074 000	- 1 096 000
Toimintakate € / asukas	-334 €	-467 €	-479 €	-496 €	-514 €

Sisäiset erät	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
Toimintakulut	-47 228	-49 900	-48 500	-53 000	-54 000
Toimintatuotot	9 500	9 500	9 500	9 500	9 500
Toimintakate	-37 728	-40 400	-39 000	-43 500	-44 500
Poistot	-5 034	-2 200	-3 500	-3 500	-3 600

4.1.2. Muut palvelut

Muut palvelut sisältävät Evijärven kunnan elinvoimaa ja elinkeinoja edistäviä palveluita, joilla pyritään kuntastrategian mukaisesti vahvistamaan elinvoimaa ja monipuolistamaan Evijärven elinkeinorakennetta sekä kehittämään nykyisiä ja uusia elinkeinoja sekä edistämään työllisyyttä ja yritteliäisyyttä.

Kuntastrategian mukaiset päätavoitteet elinkeinojen ja elinvoiman osalta ovat: liike-elämän ja kunnan yhteistyötä, sekä vuoropuhelua ylläpidetään aktiivisesti. Kunta luo edellytyksiä yrittäjyydelle ja kannustaa yrittäjiä menestykseen. Maapolitiikka, kaavoitus, maankäytön suunnittelu, tilaratkaisut, hankintatoimi sekä yrittäjäystävällinen päätöksenteko tukevat elinkeinojen ja elinvoiman kehittämistä.

Näiden päätavoitteiden toteuttamiseksi Evijärven kunta toimii tiiviissä yhteistyössä yrittäjien, järjestöjen ja lähikuntien kanssa. Erityisen hyvää ja tiivistä yhteistyötä kunta tekee Evijärven yrittäjien kanssa. Kunnalla ja yrittäjillä on säännöllisesti monia yhteisiä tapaamisia ja tilaisuuksia, mm. yrittäjien ja kunnan aamukahvit. Kesällä järjestetään myös Evijärvi –viikko yhteistyössä evijärveläisten järjestöjen ja yhdistysten kanssa sekä parillisina vuosina Evijärvi tuottaa -tapahtuma, joka kokoaa yhteen ja näkyville yritysten, yhteisöjen ja kunnan palvelut.

Kuntaa kehitetään aktiivisesti eri rahoittajien kautta haettavilla omilla hankkeilla ja erilaisilla yhteishankkeilla.

Elinkeinoelämän kehittämisen tavoitteena on saada Evijärvelle uusia yrittäjiä sekä tukea jo olemassa olevien yritysten kasvua ja kehitystä. Panostuksena elinkeinojen kehittämiseen kunta on osakkaana Järvi-Pohjanmaan Yrityspalvelu Oy:ssä. JPYP:n tehtävänä on tukea ja edistää toimialueensa yritysten ja osakaskuntien elinkeinoelämän kehittymistä sekä vahvistaa alueen elinvoimaa. Yhtiö hankkii ja tarjoaa yritysten kehittämistarpeisiin parhaan asiantuntemuksen ja osaamisen laajan yhteistyöverkostonsa avulla. Evijärvi on myös Etelä-Pohjanmaan kauppakamarin, Yrityskummien sekä Viexpon jäsenkunta. Näistä aloittavat, toimivat ja kasvuhakuiset yritykset saavat yritysneuvontaa toimintansa tueksi.

TE-palvelujen järjestämisvastuu siirtyi kunnille 1.1.2025 alkaen ja työvoimapalveluista muodostui kunnille uusi valtionosuustehtävä. Järjestämisvastuun myötä kunnille siirtyi pääosa aiemmin TE-toimiston vastuulla olevista henkilöasiakas-, työnantaja- ja yrityspalveluista. Kunnille siirtyi ELY-keskuksista myös TE-palvelujen hankinnat.

Itäisellä Etelä-Pohjanmaalla sijaitsevat kymmenen kuntaa, Alajärvi, Alavus, Evijärvi, Kauhava, Kuortane, Lappajärvi, Lapua, Soini, Vimpeli ja Ähtäri muodostavat yhteisen Kymppin työllisyysalueen. Organisoitumismuotona tarkoitusta varten perustettiin Kuntayhtymä Kymppi, mikä aloitti 1.1.2025 alkaen työvoimaviranomaisena alueellaan. Talousarviossa kunta on varannut kuntayhtymän rahoitukseen sen perussopimuksessa määritellyn mukaisen rahoitusosuuden.

Evijärven kunnan maahanmuuttopalveluita kehitetään tiiviissä yhteistyössä monialaisen Järvisuudun maahanmuuttotyöryhmän kanssa. Kunta vastaa kotoutumislain 45 §:n mukaisesti maahanmuuttajien ja kotoutuja-asiakkaiden kotoutumisen edistämisen suunnittelusta, kehittämisestä ja seurannasta paikallistasolla.

Vuodelle 2026 on tehty seuraavat määrärahavaraudet elinkeinopalveluiden alaisiin projekteihin ja hankkeisiin:

Leader Aisapari	Aisapari	2021-2028	5,25€ / asukas, 12 731,25€/vuosi 2021-2028
PK-Yritysten maakunnallinen omistajanvaihdospalvelu	Etelä-Pohjanmaan yrittäjät	2024-2026	jyvitetyllä rahoitusosuudella 868€ / vuosi
EPANET korkeakouluverkoston koordinoinnin jatkorahoitus	Etelä-Pohjanmaan korkea-kouluyhdistys	2025-2027	3 259 euroa /vuosi ajalle 2025-2027.
VETO+ VAIKUTTAVAA ELINTA-PAOHJAUSTA JA TYÖVALMENNUSTA	Pohjanmaan Liikunta ja Urheilu ry	2023-2026	2023 308€ 2024 738€ 2025 738€ 2026 430€
Osallistuminen kalatalouden toimintaryhmään / kuntaraha	Kantri ry /Leader Aisapari	Ohjelmakausi 2021 - 2027	443 €
Aluehistorian ja kulttuuriperinnön professuuri	Etelä-Pohjanmaan korkea-kouluyhdistys	1.1.2022 - 31.12.2026	430 €/vuosi
Elintarvikekehityksen EPANET-professuuri	Etelä-Pohjanmaan korkea-kouluyhdistys	1.8.2023-31.7.2028	360€/vuosi
Pienten ja keski suurten yritysten liiketoiminnan kehittämisen	Etelä-Pohjanmaan korkea-kouluyhdistys	1.1.2023-31.12.2027	280€/vuosi, yhteensä 1400€
Metsätalous ja tuulivoima -hanke	Suomen Metsäkeskus	1.11.2023-2026	1 000 €
Järviseutu vetää ja pitää	Järvi-Pohjanmaan Yrityspalvelu Oy	2024-2026	8 616 €
Ähtävänjoen kalat ja helmet	Pohjanmaan vesi ja ympäristö ry	2024-2026	1000€/vuosi yhteensä 3000€
Lasten ja nuorten terveyden ja hyvinvoinnin edistämisen professuuri	Etelä-Pohjanmaan korkea-kouluyhdistys	2026-2030	260 €/vuosi, yhteensä 1300 €
Yrittäjyys, innovaatiot ja vienti ruokajärjestelmän kestävyysmuutoksessa, vanhemman tutkijan tehtävä	Etelä-Pohjanmaan korkea-kouluyhdistys	1.4.2026-31.3.2031	280 €/vuosi, yhteensä 1400 €
Vihreät tekijät -hanke	Järvi-Pohjanmaan Yrityspalvelu Oy	1.1.2025-31.12.2026	yhteensä 1012 €
Järvi-Pohjanmaan viisaan liikkumisen suunnitelma -hanke		2026 - 2027	3 750 €
Kympin työtä	Kympin työllisyysalue	2026-2027	aiesopimus voimassa
Tarmoa -palvelu	Epn HVA	2026	286,50 €
Geopark opastehanke	Evijärven kunta	1.4.2025-30.10.2027	27 252 €

Maahanmuuttajasta yrittäjäksi Etelä-Pohjanmaalla	Etelä-Pohjanmaan Uusyrityskeskus ry	2026-2028	227 €/vuosi, yhteensä 681 €
Kohdistamaton projektiraha 2026			20 000 €
Kesätyöllistämistuki	Kunnanhallitus	2026	2000
Kylien kehittämisraha	Kunnanhallitus	2026	30 000
Evijärven kunnostushanke	investointiohjelma	2026	
Osallistuminen Kraatterijärven Geopark - toiminnan rahoituk- seen	Järvi-Pohjanmaan Yri- tyspalvelu Oy	1.8.2024 -	24 320 €/vuosi
Geopark -hankkeet			5000,00

Lisäksi tähän kohtaan on varattu sitomaton määräraha 20 000€ elinvoimaa ja elin-
keinotoimintaa edistäviin palveluihin ja hankkeisiin.

Muut palvelut kohtaan on tehty määrärahavaraus mm. seuraavista jäsenmaksuista:

- Kraatterijärven toimijat ry 1 200 €
- Suomen Yrityskummit 450 €
- Etelä-Pohjalaiset kylät ry 80 €
- Etelä-Pohjanmaan Kauppakamari 820 €
- Viexpo Oy 1 000 €

Elinkeinotoimen alle on varattu nuorten kesätyöllistämistukeen 2 750 €. Kunta myöntää
tukea evijärveläisille yrityksille paikkakunnan nuorten työllistämiseen enintään 200 eu-
roa/nuori. Tukimuotona on lisäksi 4H -toiminnan ja Evijärven Yrittäjien kanssa yhdessä
kehitetty yritysseteli, joka voidaan myöntää kriteerit täyttävälle 4H -yrityksille 150€/yritys.

Kraatterijärvi geopark UNESCO Global Geopark- kohteen hallinnoinnista on tehty
palvelusopimus Geopark-alueen kuntien (Alajärvi, Evijärvi, Lappajärvi ja Vimpeli) ja
Järvi-Pohjanmaan Yrityspalvelu Oy:n (JPYP) kesken. Sopimukseen perustuen on va-
rattu 25 000€ osuus hallintoitiin ja 5000€ omarahoitusosuuksiin.

Kauhavan kaupunki on tuottanut maaseutuhallinnon palvelut vuodesta 2013 alkaen.
Vuoden 2026 määräraha on 37 500 €. Muut palvelut sisältää myös toimistojen jaettavia
kustannuksia.

MUUT PALVELUT	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
Toimintakulut	-239 486	-431 000	-444 500	-453 000	-462 000
Toimintatuotot	122 125	300	100	100	100
Toimintakate	-117 361	-430 700	-434 400	-452 900	-4961 900

Sisäiset erät	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
Toimintakulut	0	0	0	0	0
Toimintatuotot	77 128	78 000	80 700	82 300	84 000
Toimintakate	77 128	78 000	80 700	82 300	84 000

Valtuustotason tavoitteet:

Tavoite	Toimenpide	Mittari
Vakaan ja tasapainoisen kuntatalouden varmistaminen	- Suunnitelmallisella ja kustannustehokkaalla toiminnalla varmistetaan tasapainoinen kuntatalous - Talouden vuosikellon mukainen toiminta, sekä kattava ja säännöllinen talousraportointi - Taloudellisesti kestävä investointiohjelma, jossa huomioidaan myös hankkeiden käyttökustannukset - Suomi.fi viestien integraatio asianhallintajärjestelmään - Asianhallintajärjestelmän käytön laajentaminen	- Suunnittelukaudella tilikauden tulos ylijäämäinen - Talousraportoinnin toteutuminen - Investointien toteutumisen seuranta talousraportoinnin yhteydessä - Asianhallinnan ja sopi-mushallinnan käyttöön-ottoa jatketaan - Suomi.fi integraatio toteutettu
Omistajapolitiikan ja konserniohjauksen tehostaminen ja varmistaminen	- Kunnan edustajat toimivat edustamissaan orgaaneissa aktiivisesti kunnan kokonaisedun mukaisesti - Kunnan edustajat informoivat kuntaa konserniohjeen mukaisesti yhteisön toiminnasta sekä noudattavat mahdollisia erikseen annettavia ohjeita - Toiminnan mittareiden kehittäminen kaikilla toimialueilla ja kuntakonsernissa - Omistajapoliittisten ohjeiden ja Sijoitustoiminnan periaatteiden ajantasaisuuden varmistaminen	- Vastuulliset edustajien valinnat sekä sujuva tiedon kulku - Selkeät ja halutun tavoitteen saavuttamista tukevat mittarit - Omistajapoliittisten ohjeiden sekä sijoitustoiminnan periaatteiden ajantasaisuus ja tarvittaessa päivittäminen
Laadukas asioiden valmistelu ja päätöksenteko	- Asioiden huolellinen valmistelu sekä laadukas ja oikeellinen päätöksenteko - Asianhallintaohjelmiston käytön laajentaminen päätöksenteon tueksi	- Valituselimityksissä kumoutuneiden päätösten määrä - Käyttöön otetun asianhallintaohjelmiston laajempi hyödyntäminen
Kuntastrategian toteuttaminen	- Kuntastrategian linjausten huomioiminen valmistelussa ja päätöksenteossa - Strategiaa toteuttaminen päätöksenteossa - Uuden kuntastrategian hyväksyminen ja jalkauttaminen käytännön toimintaan Kuntastrategian toteutumisen seuranta ja uuden siirtymäkauden strategian valmistelu	- Strategian toteutuminen - Uuden strategian hyväksyminen ja jalkautuminen käytännön toimintaan
Aktiiviset ja osallistuvat kuntalaiset	- Osallistumismahdollisuuksia on tarjolla kaikenikäisille kuntalaisille - Kylien kehittämisrahalla aktivoidaan koko kuntaa, kaikkia kyliä ja toimijoita - Kyläkummitoiminta - Kyläkierrokset	- Toimiva hallitus, valtuusto ja lautakunnat - Kunta mahdollistaa nuorisovaltuuston sekä vanhus- ja vammaisneuvoston toiminnan - Kunnan ja kylien hankkeet - Toteutuneet kyläkierrokset

KUNNANHALLITUS	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
Toimintakulut	-1 098 237	-1 541 600	-1 566 200	-1 597 000	-1 629 000
Toimintatuotot	219 610	69 300	69 100	70 100	71 100
Toimintakate	-938 627	-1 472 300	-1 497 100	-1 526 900	-1 557 900

Sisäiset erät	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
Toimintakulut	-47 228	-49 900	-48 500	-53 000	-54 000

Toimintatuotot	86 628	87 500	90 200	91 800	93 500
Toimintakate	39 400	37 600	41 700	38 800	39 500
Poistot	-5 034	-2 200	-3 500	-3 500	-3 600

4.2. Ympäristöterveydenhuolto ja eläinlääkärihuolto

Vuodesta 2023 lähtien osio sisältää ympäristöterveydenhuollon ja eläinlääkintähuollon, jonka tuottaa Seinäjoen kaupunki.

TERVEYDEN-HUOLTO	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
Toimintakulut	-40 398	-72 000	-33 700	-34 400	-35 100
Toimintatuotot					
Toimintakate	-40 398	-72 000	-33 700	-34 400	-35 100

4.3. Lasten kotihoidontuki

Vuodesta 2023 lähtien tämä osio sisältää lasten kotihoidontuen.

SOSIAALITOIMI	TP 2024	TA 2025	TA 2025	TS 2026	TS 2027
Toimintakulut	-83 934	-100 000	-56 000	-57 100	-58 300
Toimintatuotot					
Toimintakate	-83 934	-100 000	-56 000	-57 100	-58 300

4.4. Sivistys- ja hyvinvointilautakunta

Sivistys- ja hyvinvointitoimialaan kuuluvat varhaiskasvatus, esiopetus, esiopetusta täydentävä varhaiskasvatus, koululaisten aamu- ja iltapäivätoiminta, perusopetus, lukio-koulutus, musiikkitoiminta (konservatorio), ammatillinen ja aikuiskoulutus (kansalais-opisto), kirjasto, kulttuuri, museo, liikunta, nuorisotyö ja ehkäisevä päihdetyö.

Talousarvioehdotuksessa koko sivistys- ja hyvinvointitoimialan toimintakulut kasvavat edelliseen vuoteen verrattuna 4,1 % (265 500 €), toimintatuotot nousevat 14,8 % (25.600 €) ja toimintakate 3,9 % (239 900 €).

Vuoden 2026 talousarvioehdotus laaditaan niin, että käyttötalouden tulot ja menot sekä investoinnit sopeutetaan mahdollisimman hyvin kunnan talousarviokehyksen mukaiselle tasolle. Talousarvio on silti laadittava realistiseksi. Talousarvioehdotus on laadittu vertaamalla toteumia toimintavuoden 2024 ja kuluvan toimintavuoden 2025 syyskuun loppuun toteutuneiden kulujen ja tuottojen mukaan.

4.4.1. Varhaiskasvatus

Varhaiskasvatuksen palvelut ostetaan edelleen Kauhavan kaupungilta. Päivähoito toteutetaan pääasiassa päiväkodissa ja vähäisemmässä määrin perhepäivähoidossa. Päiväkodin tilat, kalusto, materiaali ja tilojen osalta tarvittava henkilöstö ovat kunnan omaa toimintaa. Varhaiskasvatuksessa lapsen kehityksessä ja oppimisessa on käytössä kolmiportaisen tuen malli, jolla on taloudellisia vaikutuksia. Lapsella on tuen tarpeen edellyttäessä oikeus saada varhaiskasvatuksen erityisopettajan antamaa konsultaatiota ja erityisopetusta kaikilla tuen tasoilla. Päiväkoti tarjoaa myös vuorohoitoa. Päiväkodin kohdalla on varattu määräraha myös muualta ostettavien varhaiskasvatuspalveluiden kustannuksiin sekä vanhemman päiväkotirakennuksen leasingvuokra. Päiväkodin ateriat tehdään koulukeskuksen keittiössä. Kunnan investointiosassa on varattu rahaa päiväkodin ulkoilualueiden viihtyisyyden ja toiminnallisuuden parantamiseen.

Yhteensä varhaiskasvatuksen/päivähoidon kulut laskevat 107 400 €.

Esiopetusta täydentävää varhaiskasvatusta järjestetään Särkikylän ja Kirkonkylän koulussa omana toimintana aamu- ja iltapäivätoiminnan ryhmissä. Särkikylän koulussa esiopetusta täydentävää varhaiskasvatusta aamuisin tarvitsevat lapset voivat osallistua aamuisin Kirkonkylän koulun aamutoimintaan. Varhaiskasvatuksesta peritään sosiaali- ja terveyshuollon asiakasmaksuista annetun lain mukaiset maksut. Esiopetusta täydentävän varhaiskasvatuksen kulut ovat talousarviossa omalla kustannuspaikallaan ja nousevat 17 800 €. Kulut ovat 41 900 € ja tuotot 0 €.

VARHAISKASVATUS(perhepäivähoito ja päiväkoti)	TP 2024	TA 2025	TAE 2026	TS 2027	TS 2028
Toimintakulut	-1 116 251	- 1 080 500	-973 100	- 987 200	- 987 200
Toimintatuotot	13 903	15 000	12 000	12 200	12 200
Toimintakate	-1 102 348	- 1 065 500	-961 100	-975 000	-975 000

4.4.2. Esi- ja perusopetus

Perusopetuksen toimintakulut nousevat 134 800 €. Perusopetusta järjestetään kahdessa alakoulussa (Särkikylän koulu ja Kirkonkylän koulu) ja yhdessä yläkoulussa (Evijärven keskikoulu) sivistys- ja hyvinvointilautakunnan lukuvuodeksi päättämän tuntikehyksen mukaisesti. Esiopetusta järjestetään koulun järjestämänä toimintana sekä Särkikylän että Kirkonkylän koululla.

Opetus annetaan Kirkonkylän koulussa pääsääntöisesti vuosiluokittain yhdessä tai kahdessa opetusryhmässä. Alkuopetuksessa toteutetaan tarpeen mukaan luokatonta alkuopetusta. Särkikylän koulussa opetus annetaan pääsääntöisesti yhdysluokkaopetuksena. Esiopetuksen ja alakoulun oppilaita on Evijärven kunnassa lukuvuonna 2025-2026 yhteensä n. 170. Vuosiluokat jaetaan korkeintaan kahteen ryhmään, vuosiluokkien koko on n. 19 - 36.

Yläkoulussa lukuvuonna 2025-2026 on oppilaita yhteensä n. 105. Vuosiluokat jaetaan kahteen tai kolmeen ryhmään, vuosiluokkien koko on n. 31 – 40.

Ohjaajaresurssi tarkistetaan vuosittain.

Koululaisten aamu- ja iltapäivätoimintaa järjestetään omana toimintana alakouluilla päivittäin klo 12.30/12.45–17.00. Kirkonkylän koululla on myös aamutoimintaa klo 6.00 alkaen. Aamu- ja iltapäivätoiminnasta peritään sivistys- ja hyvinvointilautakunnan päätöksen mukainen maksu, joka tarkistetaan vuosittain.

Vuonna 2026 koulukeskuksen alueen toiminnassa pyritään varautumaan uuden koulu/kirjastorakennuksen mahdollisen rakentamisen alkamiseen ja sen tuomien opetusjärjestelyiden muutoksiin esim. välituntien aikana.

Perusopetuksen tuntikehys	2022-2023	tuntia/oppilas	2023-2024	tuntia/oppilas	2024-2025	tuntia/oppilas	2025-2026	tuntia/oppilas
Alakoulut	355	2	354	1,9	325,50	1,8	342	2,01
Yläkoulu	220	2,3	230	2,5	254	2,54	254	2,42

PERUSOPETUS	TP 2024	TA 2025	TAE 2026	TS 2027	TS 2028
Toimintakulut	-3 827 440	- 3 855 200	-3 990 000	- 4 047 900	- 4 047 900
Toimintatuotot	129 450	81 200	84 200	85 400	85 400
Toimintakate	- 3 697 990	- 3 774 000	-3 905 800	- 3 962 500	- 3 962 500

Oppilasmäärä	2023	2024, 1.elokuuta	2025 31.10.	2026	2027	2028
Kirkonkylän koulu	138	143	139	126	125	116
Särkikylän koulu	44	35	31	30	33	34
Evijärven keskikoulu	93	100	105	102	86	77
Yhteensä	275	278	275	258	244	227

4.4.3. Lukio

Lukion toimintakulut nousevat edelliseen vuoteen verrattuna 71 500 €. Menoissa on huomioitu oppivelvollisuus 18 ikävuoteen saakka ja opiskelun maksuttomuus opiskelijalle. Kustannuksia opetuksenjärjestäjälle aiheutuu mm. oppikirjoista, materiaaleista, työaineista ja välineistä.

Lukion kurssit järjestetään siten, että opiskelijalla on mahdollisuus suorittaa lukio kolmessa vuodessa. Osallistujamäärältään pieneksi jääviä kursseja toteutetaan osittain itsenäisesti opiskellen tai yhdessä Järviseudun ja Kauhavan lukioiden kanssa. Äidinkielen opetus ostetaan Lappajärven lukiolta. Opiskelijoita kannustetaan valitsemaan myös verkkokursseja. Tampereen yliopiston tekniikan ja luonnontieteiden tiedekunnan tutkintovaatimusten mukaisia kemian perusopintoja on mahdollisuus valita edelleen. Lukiossamme on myös urheilulinja, jota toteutetaan yhdessä naapurikuntien kanssa. Kansainvälisyys ilmiönä on olennainen osa lukion opetussuunnitelmaa ja se huomioidaan kurssisäällöissä.

Lukiossa on lukuvuonna 2025 - 26 opiskelijoita 58 (edellisenä lukuvuonna 48), joista alkavia 25, jatkavia 10 ja päättäviä 23. Kaksoistutkinnon suorittavia on lisäksi 1. Opiskelijoista evijärveläisiä on 39, kauhavalaisia 17, lappajärveläisiä 1 ja ylöjärveläisiä 1.

LUKIO	TP 2024	TA 2025	TAE 2026	TS 2027	TS 2028
Toimintakulut	-683 582	- 645 200	-716 700	-716 800	-716 800
Toimintatuotot	33 100	9 600	10 100	9 900	9 900
Toimintakate	-650 482	- 635 600	-706 600	- 706 900	- 706 900

4.4.4. Sivistystoimen muut vastualueet

Sivistys- ja hyvinvointitoimialan kustannuspaikkoihin on sisällytetty siistijöiden ja kiinteistötyöntekijöiden palkkoja.

Evijärven yläkoulun keskuskeittiössä on töissä 3 työntekijää kokoaikaisesti. Lisäksi yksi työntekijä on syksystä 2024 asti tehnyt töitä osa-aikaisesti koulukeskuksen keittiöllä. Särkikylän koululla on yksi keittiötyöntekijä.

Kansalaisopisto järjestää taiteenperusopetusta teatteritaiteessa ja Keski-Pohjanmaan konservatorio musiikissa ja tanssitaiteessa.

Vapaan sivistystyön palvelut tuottaa Järvilakeuden kansalaisopisto. Kuntaosuuteen on varattu sama summa kuin edellisenä vuonna, 43.000 €.

Jäsenkunta Evijärvelle on varattuna yhteensä 21 oppilaspaikkaa Keski-Pohjanmaan Konservatorion taiteen (musiikki ja tanssi) perusopetuksen laajan oppimäärän opintoihin. Keski-Pohjanmaan Konservatorion kannatusyhdistyksen vuosikokous hyväksyi kuntaosuusmaksun korottamisen 1.200 euroon / oppilas 1.8.2025 alkaen. Aiemmin kuntaosuus oli 1150 €/opiskelija. Viime vuosina kaikki oppilaspaikat eivät ole täyttyneet. Evijärven opetuspisteessä aloitti 5 uutta oppilasta syksyllä 2025, joten kunnan lapsia ja nuoria on taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän opintojen parissa syksyllä 2025 kaikkiaan 12 oppilasta. Tämän lisäksi on syksyllä 2025 aloitettu Evijärven päiväkodilla muskariryhmät. Konservatorion varhaisiän musiikkikasvatuksen opettaja käy säännöllisesti pitämässä päiväkodin ryhmille varhaisiän musiikkikasvatusta. Talousarviossa on rahaa varattuna 21 000 €.

Kirjaston määrärahavaraus vuodelle 2026 on 188 500 €, nousua edelliseen vuoteen verrattuna on 5,8 %. Kirjaston henkilöstökuluissa on varattu rahaa 2 kirjastotyöntekijälle, joista kirjastonjohtajan osuus on 0,5 henkilötyövuotta ja muiden kirjastotyöntekijöiden osuus on 1,5 henkilötyövuotta.

Museotoimen määrärahavaraus vuodelle 2026 on 44 100 €. Kustannusnousua on 20,8 %. Museon palkkakulut on laskettu 6 kuukauden toiminta-ajan ja 1-2 työntekijän mukaan. Museon kustannuksissa on huomioitu juhlavuosi 2026. Museon rakennusten korjaamiseen haetaan avustusta toimintavuodelle 2026. Omavastuuosuus on kirjattu kunnan investointimenoihin. Olemme hakemassa myös hankerahaa Viestinnästä virtaa-hankkeelle, jolle on varattu omavastuuosuus omalle käyttötalouden kustannuspaikalle. Evijärven kunta on mukana Kraatterijärvi Geopark- ohjelmassa. Museomme kuuluu Geopark-ohjelman matkailupalveluihin ja vaatii palvelun kehittämistä.

Liikuntatoimen määrärahavaraus yhteensä vuodelle 2026 on 240 800 €. Määräraha sisältää omilla kustannuspaikoillaan liikunta ja ulkoilun, pururadan huoltosuojan, tekojääradan ja Työikäisten elintapaohjaus -hankkeen kustannukset (joka sisältää myös muut elintapaohjaus- ja liikuntaneuvontakustannukset) sekä Evijärven ikiliikkujat -hankkeen kustannukset. Palkkakululisäyksenä on puolikkaan liikunnanohjaajan palkkaamiseen varattava määräraha. Liikunnanohjaaja tulee hoitamaan mm. liikuntaneuvontaa ja elintapaohjausta. Rahaa on edelleen varattu uimahallimatkojen järjestämiseen. Kaukaloiden ja luistelualueen jäädytys ja hoito järjestetään ostopalveluna. Monipuoliset ja laadukkaat palvelut eri vuodenaikoina ovat tavoitteena, mutta silti kohtuullisilla kustannuksilla resurssiviisaasti toteutettuna.

Nuorisotoimen määrärahavaraus vuodelle 2026 on 179 800 €. Määräraha sisältää omilla kustannuspaikoillaan nuorisotilan ja nuorisovaltuuston toimintaan varatun rahan, 2000€:n määrärahan Moms for kids järjestön kanssa tehtävään yhteistyöhön vähävaraisten perheiden lasten harrastustukea varten sekä Liikkuva koulu ja move! -hankkeen, Harrastuksia tarjoava Evijärvi -hankkeen ja aluehallintoviraston tukemat kerhot. Etsivä nuorisotyö ostetaan edelleen Kauhavan kaupungilta ja nuorisotilojen valvonta järjestetään koulunuorisotyöntekijän toimesta sekä ostopalveluna. Palkkakululisäyksenä on puolikkaan nuoriso-ohjaajan palkkaamiseen varattava määräraha. Nuorisotiloja tullaan remontoimaan sekä laajentamaan ja tähän tehtävään on varattu 5000 € sekä toinen 5000 € tilojen kalustamiseen. Suunnitteluvuosille tullaan varaamaan myös kyseiset summat.

Valtuustotason tavoitteet suunnitteluvuosille 2026-2028:

	Tavoite	Toimenpide	Mittari
1	Oppilasmäärään sopeutettu, oppilaalle oikean kokoinen ja tasa-arvoinen kouluverkko.	- kouluverkosta päättäminen suunnitelman mukaisesti	- päätös kouluverkosta tehty ja toteutettu - päätös osallistamisesta, toimenpiteistä ja aikatauluksesta tehty
2	Koulukeskuksen alueen kehittäminen.	- koulukeskuksen piha-alueen turvallisuutta ja liikennejärjestelyjä kehitetään - uuden koulu/kirjastorakennuksen ja aktiviteettialueen suunnittelu ja toteutus	- liikennejärjestelyt ja piha-alueen turvallisuuden kehittämistä toteutettu - uusi rakennus ja aktiviteettialue toteutettu
3	Varhaiskasvatuksen lapsikohtainen, peruskoulun oppilas-kohtainen ja lukion opiskelija-kohtainen kustannus on enintään samaa tasoa kuin vastaavan kokoisissa kunnissa/oppi-laitoksissa keskimäärin.	- talouden tarkka seuranta	- €/lapsi - €/oppilas ja opiskelija
4	Varhaiskasvatuksen haasteisiin vastaaminen palvelun laatu ja tehokkuus varmistuen - tila/henkilöstötarve - varhaiskasvatuksen kolmiportaisen tuen jalkauttaminen	- säännölliset varhaiskasvatuksen yhteistoimintasopimuksen mukaiset arvioinnit palvelun tuottajan kanssa - pieni tyytyväisyyskysely lapsille ja huoltajille vuosittain, laajempi kolmen vuoden välein - varhaiskasvatuksen erityisopettajan palveluiden saatavuus	- henkilöstöä ja tiloja/paikkoja on oikeassa suhteessa lapsimäärään - kolmiportainen tuki on käytössä jokapäiväisessä toiminnassa - varhaiskasvatuksen erityisopettajan palvelut toimivat
5	Kuntalaisten hyvinvoinnin lisääminen ja ennaltaehkäisevän työn vahvistaminen.	- yhteistyö kolmannen sektorin ja eri toimijoiden kanssa (kunnan sisällä ja ulkopuolella) - järjestetään terveyttä ja hyvinvointia edistävää liikuntaa sekä - neuvontaa ja muuta toimintaa eri kohderyhmät huomioon ottaen - kehitetään liikunta-alueita	- liikuntaneuvontaa annetaan tarvittaessa - eri kohderyhmille tarjottavat ryhmät, tapahtumat ja liikunta-alueet

Muiksi tavoitteiksi sivistys- ja hyvinvointilautakunta asettaa:

	Tavoite	Toimenpide	Mittari
1	Lasten ja nuorten osallisuuden lisääminen. Nuorisovaltuuston toiminnan vakiinnuttaminen.	- lapsivaikutusten arvioinnin käyttöönotto tai osallistaminen kaikessa lapsia koskevassa päätöksenteossa - nuorisovaltuuston budjetissa määräraha osallistavaan budjetointiin	- Lavausten/osallistamisten määrä - Nuorisovaltuuston tekemät aloitteet, kannanotot, muu toiminta
2	Kaikki 9. –luokkalaiset saavat päättötodistuksen ja toisen asteen opiskelijat ylioppilastutkinnon tai ammattitutkinnon.	- koulussa on riittävä määrä päteviä opettajia, erityisopettajia ja koulunkäynninohjaajia	- päättötodistuksen saaneet vs ilman päättötodistusta jääneet
3	Lukio säilyy elinvoimaisena. Lukion markkinointia nuorille tehostetaan.	- 9. luokkalaisista puolet hakee omaan lukioon - nuorisovaltuuston ja oppilaskunnan ehdotus markkinoinnista (mitä, missä ja miten)	- lukion alkavien opiskelijoiden määrä - lukioon tulee muualta vähintään viisi opiskelijaa
4	Sähköisten oppimisympäristöjen ja alustojen käyttäminen opetuksessa, taitojen ylläpitäminen ja kehittäminen.	- kouluilla on käytettävissä sähköisiä opetusvälineitä - vuosittain pyritään lisäämään jokaisella koululla oppilaskoneita tarvittava määrä - TVT- suunnitelman järjestelmällinen toteuttaminen oppilaiden ja opettajien osalta - koulutukseen osallistumisen mahdollistaminen	- koneiden ja laitteiden määrä ja käyttö - TVT-suunnitelman toteuttaminen
5	Kirjaston palvelujen markkinointi. Lukemisharrastuksen edistäminen.	- kotisivujen päivittäminen ja kirjaston palveluiden mainostaminen - säännöllinen kokoelmatyö - lasten kirjastotapahtumat ja esim. lukukampanjat	- kirjaston kävijämäärä, käyntikerrat, lainaajien määrä ja lainausmäärä
6	Kulttuuripalvelujen tarjoaminen erilaisille kuntalaisryhmille matalalla kynnyksellä ja niiden kehittäminen omana palveluna tai yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa.	- määritellään riittävät resurssit, joiden avulla mahdollistetaan museon ja Tiiran palvelut, konservatorion ja kansalaisopiston kustannukset, avustuspäärahoiden riittävyys ja kulttuuritapahtumien tarjoaminen	- toimenpiteiden toteutuksen seuraaminen - kävijämäärien seuraaminen

SIVISTYS- JA HYVINVOIN- TILTK	TP 2024	TA 2025	TAE 2026	TS 2027	TS 2028
Toimintakulut	-6 260 411	- 6 402 100	- 6 667 600	- 6 734 300	- 6 801 600
Toimintatuotot	251 599	173 200	198 800	200 800	202 800
Toimintakate	-6 008 812	- 6 228 900	- 6 468 800	-6 533 500	- 6 598 800

Sisäiset erät	TP 2024	TA 2025	TAE 2026	TS 2027	TS 2028
Toimintakulut	-140 017	- 138 300	- 143 600	- 144 000	- 144 000
Toimintatuotot					
Toimintakate	-140 017	- 138 300	- 143 600	- 144 000	- 144 000
Poistot	-329 311	- 341 000	- 354 400	- 354 800	- 354 800
Vyörytyserät m					

4.5. Tekninen- ja ympäristölautakunta

Teknisen- ja ympäristölautakunnan talousarviokohtaan sisältyvät teknisen toimen hallinto, kaavoitus, rakennusvalvonta, ympäristönsuojelu, liikenneväylät, puistot ja yleiset alueet, maa- ja metsätilat, liiketilojen ja asuntojen vuokrauspalvelut, kunnan kiinteistöjen ylläpito sekä Sillankorvan leirintäalue.

Paloasema, Hyvinvointiasema ja vanhustenpalvelukeskus ovat olleet vuokrattuna hyvinvointialueelle. Hyvinvointialueelle vuokrattujen kiinteistöjen vuokrasopimukset päättyvät vuoden 2025 loppuun. Uudet vuokrasopimukset alkavat vuoden 2026 alusta.

Hyvinvointialueelle vuokratuista rakennuksista vuokratuotot pienenevät aikaisemmasta yhteensä noin 120 000 €. Vuokratuottojen väheneminen johtuu vuokrattujen neliömäärien vähenemisestä ja osittain kiinteistöjen pääomavuokrien korkoprosentin pienenemisestä. Hyvinvointialueelle vuokrattujen kiinteistöjen vuokratuotot arvioidaan olevan paloaseman osalta 125 300 € ja hyvinvointiaseman ja vanhustenpalvelukeskuksen osalta 851 000 €.

Kaavoitukseen on varattu määräraha keskustan alueen kokonaisuusmakaavan päivittämiseen 21 000 €. Kaavoitus on meneillään ja kaavoituskonsulttina toimii Ramboll.

Rakennustarkastajan palvelut ostetaan Lappajärven kunnalta. Rakennustarkastaja on Evijärvellä kaksi päivää viikossa. Tarvittaessa rakennustarkastaja ohjeistaa myös puhelimitse Lappajärveltä. Rakennustarkastajan palvelun ostoon Lappajärven kunnalta on varattu 26 000 €.

Ympäristösihteeri toimii Evijärvellä kokopäiväisesti. Osa ympäristösihteerin työajasta ja palkasta jakaantuu Evijärven kunnostushankkeelle.

Kunnan hallinnoimien kaavateiden talvi- ja kesähoitoon sekä muuhun kunnossapitoon yhteensä 37 000 €. Katuvalaistukseen on varattu 25 300 €. Yksityisteiden tiehoitokuntien vuosittaiseen avustamiseen on varattu 40 000 € ja muihin kotitalouksien tie avustuksiin 5 000 €.

Investointiosassa kaavateiden rakentamiseen, päällystämiseen tai vanhan päällysteen korjaamiseen on varattu 40 000 €.

Kantateiden 63 ja 68 risteyksen muuttamiseksi kiertoliittymäksi kunnan investointiosaan varataan 350 000 €. Kiertoliittymän rakentamiskustannukset kokonaiskustannukset ovat kustannusarvion mukaan noin 1,1 M€, joten hankkeen toteuttamiseksi rahoitusta tarvitaan lisäksi muualta.

Kantatielle 68, Vattuahon teollisuusalueen tasoliittymän väistötilan rakentamiseen 150 000 € ja Haapajärvenkyläntien ja kantatien 63 risteysalueen kevyenliikenteenväylän rakentamiseen 50 000 €. Edellä mainittujen hankkeiden suunnittelut ovat toteutuneet vuoden 2025 aikana, mutta hankkeiden toteutukset siirtyvät vuodelle 2026.

Puistojen ja yleisten alueiden toimintakuluihin on vuodelle 2026 varattu 26 900 €.

Puunmyyntituloja arvioidaan saatavan talousarviovuoden aikana 30 000 €. Uuden metsäsuunnitelman laatimiseen ja metsänhoitotöihin on varattu yhteensä 11 000 €.

Kunnalla on vuokratalokiinteistöjä yhteensä 10 kpl, joissa vuokrattavia asuntoja on yhteensä 107 kpl. Kunnan omistamia asunto-osakeyhtiöitä ovat As. Oy Kultalahti, As. Oy Nykälänaho ja As. Oy Tervahauta, yhtiöiden isännöintitehtävät ovat kunnalla. Vuokratalokiinteistöjen kunnossapito ja vuokraaminen kuuluvat tekniselle toimelle. Vuokratalojen yhtiöittämisselvitys konsultin toimesta on meneillään. Vuokratalojen yhtiöittäminen vaikuttaa käyttötalouteen, mutta sen lopullista vaikutusta on vielä vaikea tarkasti määrittää.

YHDYSKUNTAPALVELUT

Ulkoinen	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
Toimintatuotot	1 613 675	1 592 500	1 473 800	1 474 000	1 474 000
Toimintakulut	-1 466 076	-1 648 800	-1 591 100	-1 592 000	-1 592 000
Toimintakate	147 599	-56 300	-117 300	-118 000	-118 000

Sisäiset erät	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
Toimintatuotot	177 192	164 000	179 500	180 000	180 000
Toimintakulut	-110 353	-111 500	-119 200	-119 000	-119 000
Toimintakate	66 838	52 500	60 300	61 000	61 000
Poistot	-304 211	-319 300	-284 300	-285 000	-285 000
Vyörytyserät m	32 307				

Valtuustotason tavoitteet, yhdyskuntapalvelut:

Tavoite	Toimenpide	Mittari
Uuden rakentamislain muutokset ovat yhteensopivia kunnan rakennusjärjestyksen kanssa	Valmistellaan rakentamislain kanssa yhteensopiva rakennusjärjestys kuulemisineen	Päivitetty rakennusjärjestys on hyväksytty
Investointiprojektien käynnistyminen ja valmistuminen jakaantuu tasaisesti koko vuodelle	Hankkeiden valmistelu ja suunnitelmien laatiminen aloitetaan tarpeeksi ajoissa ja tuodaan päätöksentekoon valmistelun investointiaikataulutuksen mukaisesti	Investointihankkeet käynnistyvät laaditun aikataulutuksen mukaan
Vuokra-asuntojen käyttöasteen pitäminen korkeana	Huoneistot ja niiden ympäristö pidetään siistissä ja viihtyisässä kunnossa remontoineilla	Vuokra-asuntojen käyttöaste on vähintään 70 %
Tarpeettomista omistuksista luopuminen	Luovutaan valikoiduista kunnalle tarpeettomista vuokra-asunnoista ja muista kiinteistöistä	Myytyjen kiinteistöjen ja purettujen rakennusten lukumäärä

Teknisen lautakunnan käyttömenojen kokonaissumma yhdyskuntapalveluiden osalta talousarviossa on 1 591 100 €. Muutosta edellisvuoden talousarvioon nähden on -3,5 %.

Vesihuoltolaitos

Vesihuoltolaitoksen talousarvio laaditaan erillisinä sekä vesilaitokselle että viemärilaitokselle.

Pohjaveden ostoon Lappajärven vesiosuuskunnalta on varattu talousarvioon 110 000 €.

Evijärvellä viimevuosina merkittävästi laskenut talousvedenkulutus ei ole elpynyt aikaisemmalle tasolle. Aikaisemmin merkittävä veden kuluttaja oli turkistarhaus ja karjatilat. Turkiseläinten määrän merkittävä väheneminen ja karjan määrän väheneminen näkyy veden myynnistä ja niistä saatavissa tuloissa merkittävästi.

Talousarviovuodelle talousveden ja jäteveden kulutushintoja sekä liittymien perusmaksuja on korotettu valtuuston päätösten mukaisesti. Korotetut hinnat on huomioitu talousarviossa.

Viemärilaitoksen aikaisempien tilikausien alijäämäiseen tulokseen kiinnitettiin huomiota vuonna 2024, jolloin valtuusto teki 11.11.2024 olleen kokouksen §:ssä 18 päätöksen kulutusmaksun ja liitännäspisteiden vuotuismaksun(perusmaksu) korotuksen vuoden 2025 alusta alkaen. Samassa päätöksessä valtuusto päätti hintojen korottamisesta myös vuoden 2026 alusta alkaen.

Viemärilaitoksen toimintatuotot muodostuvat viemäriverkostoon kuuluvien kiinteistöjen osalta jäteveden kulutukseen perustuvasta jätevesimaksusta sekä liitännäspisteiden vuotuismaksusta (perusmaksu). Valtuuston 11.11.2024 tekemien taksojen korotusten jälkeen viemärilaitoksen talousarvio vuodelle 2026 näyttää toimintakatteenksi ennen poistoja 15 000 € ylijäämää. Poistojen jälkeen tilikaudesta muodostuu kuitenkin alijäämää – 53 100 €.

Valtuustotason tavoitteet, vesihuoltolaitos:

Tavoite	Toimenpide	Mittari
Vesilaitoksen talousveden toimituksen hukka-prosentti pysyy erittäin alhaisella tasolla	Puhtaanveden toimitusmäärän vaihtelua seurataan vuorokausittain ja merkittäviin poikkeavuuksiin reagoidaan nopeasti	Toimitetun veden hukka-prosentti on alle 3 %
Turvallinen ja toimintavarma talousvedentoimitus	Häiriötilanteet tunnistetaan ja niihin varaudutaan ennakoon riskienhallintasuunnitelmassa	Riskienhallinta suunnitelma on laadittu
Ylläpidetään vesioikeuden määräämien lupaehtojen täyttymistä viemärilaitoksella	Viemärilaitoksen mikrobitoimintaa ylläpidetään ja käynnissä pysymistä seurataan mittauksilla	Jätevedenpuhdistamon näytteiden tulee täyttää lupaehtojen mukaiset vaatimukset

VESIHUOLTOLAITOS

VESILAITOS					
Ulkoinen	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
Toimintatuotot	365 336	396 700	417 200	418 000	418 000
Toimintakulut	-388 127	-289 200	-317 600	-318 000	-318 000
Toimintakate	-22 791	107 500	99 600	100 000	100 000

Sisäiset erät	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
Toimintatuotot	32 919	36 300	36 300	37 000	37 000
Toimintakulut	-26 331	-20 000	-26 300	-26 000	-26 000
Toimintakate	6 588	16 300	10 000	11 000	11 000
Poistot	-106 140	-101 200	-95 000	-96 000	-96 000

Ulkoiset ja sisäiset	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
Toimintatuotot	398 256	433 000	453 500	454 000	454 000
Toimintakulut	-414 458	-309 200	-343 900	-344 000	-344 000
Toimintakate	-16 203	123 800	109 600	110 000	110 000
Poistot	-106 140	-101 200	-95 000	-96 000	-96 000

VIEMÄRILAITOS					
Ulkoinen	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
Toimintatuotot	112 944	130 800	146 800	147 000	147 000
Toimintakulut	-168 381	-132 700	-131 800	-132 000	-132 000
Toimintakate	-55 437	-1 900	15 000	15 000	15 000

Sisäiset erät	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
Toimintatuotot	36 737	40 700	41 300	42 000	42 000
Toimintakulut	-9 546	-8 800	-9 700	-10 000	-10 000
Toimintakate	27 191	31 900	31 600	32 000	32 000
Poistot	-68 827	-74 900	-68 100	-68 500	-68 500

Ulkoiset ja sisäiset	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
Toimintatuotot	149 681	171 500	188 100	189 000	189 000
Toimintakulut	-177 927	-141 500	-141 500	-141 000	-141 000
Toimintakate	-28 246	30 000	46 600	48 000	48 000
Poistot	68 826	74 900	68 100	-68 500	-68 500

VESIHUOLTOLAITOS YHT.					
Ulkoinen	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
Toimintatuotot	478 280	527 500	564 000	565 000	565 000
Toimintakulut	-556 508	-421 900	-449 400	-450 000	-450 000
Toimintakate	-78 228	105 600	114 600	115 000	115 000

Sisäiset erät	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
Toimintatuotot	69 656	77 000	77 600	78 000	78 000
Toimintakulut	-35 877	-28 800	-36 000	-36 000	-36 000
Toimintakate	33 779	48 200	41 600	42 000	42 000
Poistot	-174 966	-176 100	-163 100	-164 500	-164 500

Ulkoiset ja sisäiset	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
Toimintatuotot	547 937	604 500	641 600	643 000	643 000
Toimintakulut	-592 385	-450 700	-485 400	-485 000	-485 000
Toimintakate	-44 449	153 800	156 200	158 000	158 000
Poistot	-174 966	-176 100	-163 100	-164 500	-164 500

Vesihuoltolaitoksen toimintakulujen loppusumma talousarviossa on 449 400 €. Muutosta edellisvuoden talousarvioon nähden on + 6,5 %.

VESILAITOKSEN TULOSLASKELMA

Ulkoiset+sisäiset	TP 2023	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
LIIKEVAIHTO	408 685	393 189	428 300	448 300	448 800	448 800
Valm.kesk.er.tuott.var.lis/väh.						
Valmistus omaan käyttöön						
Liiketoiminnan muut tuotot	4 707	5 066	4 700	5 200	5 200	5 200
	413 392	398 255	433 000	453 500	454 000	454 000
Materiaalit ja palvelut						
Aineet ja tarvikkeet						
Ostot tilikauden aikana	-44 758	-184 031	-143 800	-158 700	-159 000	-159 000
Palveluiden ostot	-166 748	-67 855	-48 800	-53 900	-55 000	-55 000
Avustukset						
	-211 506	-251 886	-192 600	-212 600	-214 000	-214 000
Henkilöstökulut						
Palkat ja palkkiot	-124 007	-116 880	-91 200	-103 600	-104 000	-104 000
Henkilösivukulut						
Eläkekulut	-26 321	-24 477	-20 000	-21 100	-22 000	-22 000

Muut henkilösivukulut	-3 357	-2 694	-3 600	-3 300	-4 000	-4 000
Henkilöstökorvaukset	2 826		1 500			
	-150 859	-144 051	-113 300	-128 000	-130 000	-130 000
Suunnitelman mukaiset poistot	-114 975	-106 140	-101 200	-95 000	-96 000	-96 000
Liiketoiminnan muut kulut	-8 702	-18 520	-3 300	-3 300	-4 000	-4 000
LIIEKEYLIJÄÄMÄ (-ALIJÄÄMÄ)	-72 649	-122 343	22 600	14 600	10 000	10 000

VIEMÄRILAITOKSEN TULOSLASKELMA

Ulkoiset+sisäiset	TP 2023	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
LIIEKEVAIHTO	149 763	149 681	171 500	188 100	189 000	189 000
Valm.kesk.er.tuott.var.lis/väh.						
Valmistus omaan käyttöön						
Liiketoiminnan muut tuotot						
	149 763	149 681	171 500	188 100	189 000	189 000
Materiaalit ja palvelut						
Aineet ja tarvikkeet						
Ostot tilikauden aikana	-67 442	-64 638	-54 800	-43 600	-44 000	-44 000
Palveluiden ostot	-38 016	-49 120	-37 600	-37 600	-38 000	-38 000
Avustukset						
	-105 458	-113 758	-92 400	-81 200	-82 000	-82 000
Henkilöstökulut						
Palkat ja palkkiot	-42 069	-45 840	-38 000	-46 100	-47 000	-47 000
Henkilösivukulut						
Eläkekulut	-8 593	-8 802	-7 600	-9 400	-10 000	-10 000
Muut henkilösivukulut	-1 097	-1 093	-1 200	-1 500	-2 000	-2 000
Henkilöstökorvaukset	2 242		1 000			
	-49 518	-55 736	-45 800	-57 000	-59 000	-59 000
Suunnitelman mukaiset poistot	-69 878	-68 827	-74 900	-68 100	-68 500	-68 500
Liiketoiminnan muut kulut	-6 089	-8 433	-3 300	-3 300	-4 000	-4 000
LIIEKEYLIJÄÄMÄ (-ALIJÄÄMÄ)	-81 179	-97 073	-44 900	-21 500	-24 500	-24 500

VESIHUOLTOLAITOKSEN TULOSLASKELMA

Ulkoiset+sisäiset	TP 2023	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
LIIKEVAIHTO	558 448	542 869	599 800	636 400	637 800	637 800
Valm.kesk.er.tuott.var.lis/väh.						
Valmistus omaan käyttöön						
Liiketoiminnan muut tuotot	4 707	5 066	4 700	5 200	5 200	5 200
	563 155	547 936	604 500	641 600	643 000	643 000
Materiaalit ja palvelut						
Aineet ja tarvikkeet						
Ostot tilikauden aikana	-112 199	-248 669	-198 600	-202 300	-203 000	-203 000
Palveluiden ostot	-204 764	-116 976	-86 400	-91 500	-93 000	-93 000
Avustukset						
	-316 963	-365 645	-285 000	-293 800	-296 000	-296 000
Henkilöstökulut						
Palkat ja palkkiot	-166 076	-162 720	-129 200	-149 700	-151 000	-151 000
Henkilösivukulut						
Eläkekulut	-34 914	-33 280	-27 600	-30 500	-32 000	-32 000
Muut henkilösivukulut	-4 589	-3 788	-4 800	-4 800	-6 000	-6 000
Henkilöstökorvaukset	2 709		2 500		0	0
	-202 870	-199 787	-159 100	-185 000	-189 000	-189 000
Suunnitelman mukaiset poistot	-184 853	-174 966	-176 100	-163 100	-164 500	-164 500
Liiketoiminnan muut kulut	-14 791	-26 953	-6 600	-6 600	-8 000	-8 000
LIIEKEYLIJÄÄMÄ (-ALIJÄÄMÄ)	-156 322	-219 416	-22 300	-6 900	-14 500	-14 500
Rahoitustuotot ja -kulut						
Korkotuotot						
Muut rahoitustuotot	3 154	1 742	1 500	2 000		
Korkokulut						
Korvaus jäännöspääomasta	-100 960	-94 647	-86 300	-93 000		
Muut rahoituskulut	-206	-5				
	-98 012	-92 911	-84 800	-91 000		
YLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ) ENNEN	-254 334	-312 326	-107 100	-97 900		
SATUNNAISIA ERIÄ						
YLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ) ENNEN	-254 334	-312 326	-107 100	-97 900		
VARAUKSIA						
TILIKAUDEN TULOS	-254 334	-312 326	-107 100	-97 900		

KÄYTTÖTALouden TOIMINTAKULUT JA TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ

ULKOISET	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
Toimintakulut	-9 507 493	-10 186 400	-10 364 000	-10 571 000	-10 783 000
Toimintatuotot	2 563 162	2 362 500	2 236 700	2 281 000	2 327 000
Toimintakate	-6 944 331	-7 823 900	-8 127 300	-8 290 000	-8 456 000

Sisäiset erät	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
Toimintakulut	-333 475	-338 500	-347 300	-354 300	-361 300
Toimintatuotot	333 475	338 500	347 300	331 000	338 000
Toimintakate	0	0	0	0	0
Poistot	-813 521	-851 400	-801 800	-810 000	-1 138 000

5. INVESTOINTIOSA

INVESTOINTIOHJELMA 2026-2028	TA 2026	TS 2027	TS 2028
Menot			
KUNNANHALLITUS			
Maa- ja vesialueet, käyttöomaisuuden osto	30 000	20 000	20 000
Järven kunnostus	50 000	50 000	50 000
Geopark: opasteet yms kohde investoinnit (Siirtyy vuodelta 2025)	12 000		
SIVISTYSTOIMI			
Koulurakennuksen suunnittelu ja rakentaminen, ~ 3960 m²	4 600 000	5 800 000	
Koulurakennuksen kalustaminen		280 000	
Kouluhankkeen prosenttitaide		25 000	
Vanhan keskikoulu, lukio ja kirjastorakennuksen purkaminen			300 000
Koulukeskuksen paikoitusalueiden ja leikkialueiden rakentaminen (v.2029 arvio n.150 000 € + prosenttitaidehankinta 30 000 € yhteensä 180 000 €)			
Geopark kohde: Väinöntalon museon korjastyöt			
-tiekyyltit 2000 €, saunan perustus 1000 €, ulkoverhouksen korjaus 7000 €	10 000		
Limutipun kattoremontti	20 000		
Päiväkodin varustelua, kiipeilyteline 10 000 €, ilmalämpöpumput, 15 000 €	25 000		
YHDYSKUNTAPALVELUT			
Kaavateiden rakentamisen, päällystäminen tai vanhan korjaus (Korjaukset: Antintie, Kirkkorinteentie ja Paavonpolku)	40 000	15 000	15 000
Kärritien tasoliittymän väistötila kantatie 68:lle (siirtyy vuodelta 2025)	150 000		
Haapajärvenkyläntien ja kantatien risteysalueen kevyenliikenteenväylä (siirtyy vuodelta 2025)	50 000		
Kantateiden 63/68 risteyksen kiertoliittymän suunnittelu ja rakentaminen (kuntaosuus)	350 000		
Antinrinteen sprinkleri järjestelmän rakentaminen	100 000		
VESILAITOS			
Vesijohtoverkoston peruskorjaus / runkolinjojen rakentaminen tai uusiminen		20 000	20 000
Uuden runkolinjan rakentaminen Nissiin (siirtyy vuodelta 2025)	50 000		
Talojohtojen rakentaminen	10 000	10 000	10 000
VIEMÄRILAITOS			
TALONRAKENNUS			
Vesikattoremontti As Oy Tervahauta		200 000	
Vesikattoremontti As Oy Kultalahti	200 000		
Sillankorvan vanhan osan asuntovaunupaikkojen kunnostaminen	30 000		
Rakennusten purkaminen (siirtyy vuodelta 2025)	80 000		
Kaukolämpölaitoksen saneeraus/uuden rakentaminen, kunnan rahoitus 1 000 000 €			
Kunnantalon LVI-automaattikka, kunnan rahoitus 50 000 €			
Kohdistamattomat investoinnit	50 000	50 000	50 000
Menot yhteensä	5 857 000	6 470 000	465 000
Netto	5 857 000	6 470 000	465 000

6. TULOSLASKELMAOSA

Tuloslaskelman tehtävänä on osoittaa, riittääkö tuottoina kertynyt tulo-rahoitus kattamaan palvelujen tuottamisesta aiheutuneet kulut. Tuloslaskelma palvelee kunnan oman johtamisen lisäksi eri sidosryhmiä, jotka joutuvat muodostamaan käsityksen kunnan taloudesta varojen käyttöä valvoessaan ja tulonsiirtoja harkitessaan.

Tuloslaskelman välitulokset:

Toimintakate:

Toimintatuottojen ja toimintakulujen erotus, joka ilmoittaa paljonko käyttötalouden kuiluista jää katettavaksi verotuloilla ja valtionosuuksilla.

Vuosikate:

Palvelujen tuottamisesta aiheutuneiden menojen ja tulojen erotus – kokonaistulorahoitusta kuvaava välitulos. Tuloslaskelmassa vuosikatteen on katettava poistot eli pitkävaikutteisten tuotannontekijöiden käytöstä aiheutuneet kustannukset. Vuosikatteen riittävyyttä arvioidaan ensisijaisesti investointien ja lainanlyhennysten suhteen.

Tilikauden tulos:

Tilikauden tulos on tilikaudelle jaksettujen tulojen ja menojen erotus, joka lisää tai vähentää kunnan vapaaehtoisia varauksia tai omaa pääomaa.

Talousarviovuoden kunnallisverotuotto perustuu vahvistettuun 9,80 %:n tulovero-prosenttiin ja kiinteistöverotulot seuraaviin prosentteihin: yleinen 1,0 %, vakituinen asunto 0,65 %, muu asuinrakennus 1,15 %, voimalaitos 3,10 % ja maapohjan vero 1,30 %.

Talousarviovuoden 2026 vuosikate on 832 800 € ja tilikauden tulos on 30 990 €. Vastavat luvut vuoden 2025 talousarviossa ovat: vuosikate 866 200 € ja tilikauden tulos 34 800 €.

Taloussuunnitelmakaudella vuosikate kattaa poistot talousarviovuonna 2026 sekä valtaosan poistoista suunnitelmavuosina 2026 ja 2027.

TULOSLASKELMA

	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
Euroja					
Toimintatuotot					
Myyntituotot	801 779	764 400	786 200	802 000	826 000
Maksutuotot	48 769	48 300	43 600	44 000	45 000
Tuet ja avustukset	101 383	33 300	8 000	8 000	8 000
Muut toimintatuotot	1 611 232	1 516 500	1 398 900	1 427 000	1 320 000
Toimintatuotot yhteensä	2 563 162	2 362 500	2 236 700	2 281 000	2 199 000
Toimintakulut					
Henkilöstökulut	-4 692 485	-4 918 960	-5 093 700	-5 196 000	-5 300 000
Palvelujen ostot	-2 640 618	-2 900 900	-2 840 000	-2 897 000	-2 955 000
Aineet, tarvikk. ja tavarat	-1 568 480	-1 490 090	-1 554 000	-1 585 000	-1 617 000
Avustukset	-213 894	-334 850	-349 100	-356 000	-363 000
Muut toimintakulut	-392 016	-541 600	-527 200	-538 000	-549 000
Toimintakulut yhteensä	-9 507 493	-10 186 400	-10 364 000	-10 572 000	-10 784 000
muutos, prosenttia		4,5	1,7	2,0	2,0
Toimintakate	-6 944 331	-7 823 900	-8 127 300	-8 291 000	-8 585 000
Verotulot yht.	5 540 498	5 357 000	5 805 000	5 845 000	5 993 000
Kunnallisvero	4 029 051	3 847 000	4 239 000	4 241 000	4 356 000
Kiinteistövero	900 913	909 000	925 000	925 000	925 000
Yhteisövero	610 534	601 000	641 000	679 000	712 000
Valtionosuudet	3 569 978	3 470 000	3 307 000	3 300 000	3 300 000
Valtionos. ja Verotul. yht.	9 110 476	8 827 000	9 112 000	9 145 000	9 293 000
Rahoitustuotot ja -kulut					
Korkotuotot	55 358	51 500	61 500	63 000	65 000
Muut rahoitustuotot	136 559	87 500	85 000	109 000	500 000
Korkokulut	-274 869	-212 000	-274 500	-420 000	-430 000
Muut rahoituskulut	-36 145	-43 900	-23 900	-24 000	-24 000
Rahoitustuotot ja -kulut yht.	-119 097	-116 900	-151 900	-272 000	111 000
Vuosikate	2 047 048	886 200	832 800	582 000	819 000
Poistot ja arvonalentumiset					
Suunnitelman muk. poistot	-813 521	-851 400	-801 800	-810 000	-1 138 000
Muut lisäpoistot					
Arvonalentumiset					
Poistot ja arvonalent. yht.	-813 521	-851 400	-801 800	-810 000	-1 138 000
Satunnaiset tuotot					
Tilikauden tulos	1 233 527	34 800	31 000	-228 000	-319 000
Vuosikate/poistot, %	251,63 %	121,97 %	103,87 %	71,85 %	71,97 %

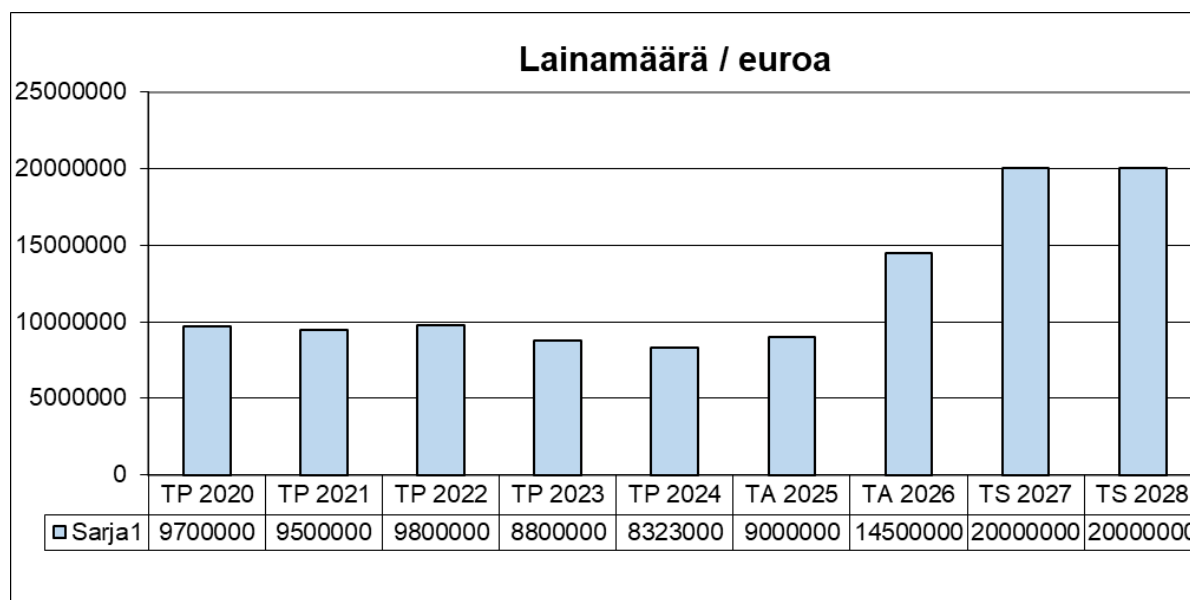
7. RAHOITUSOSA

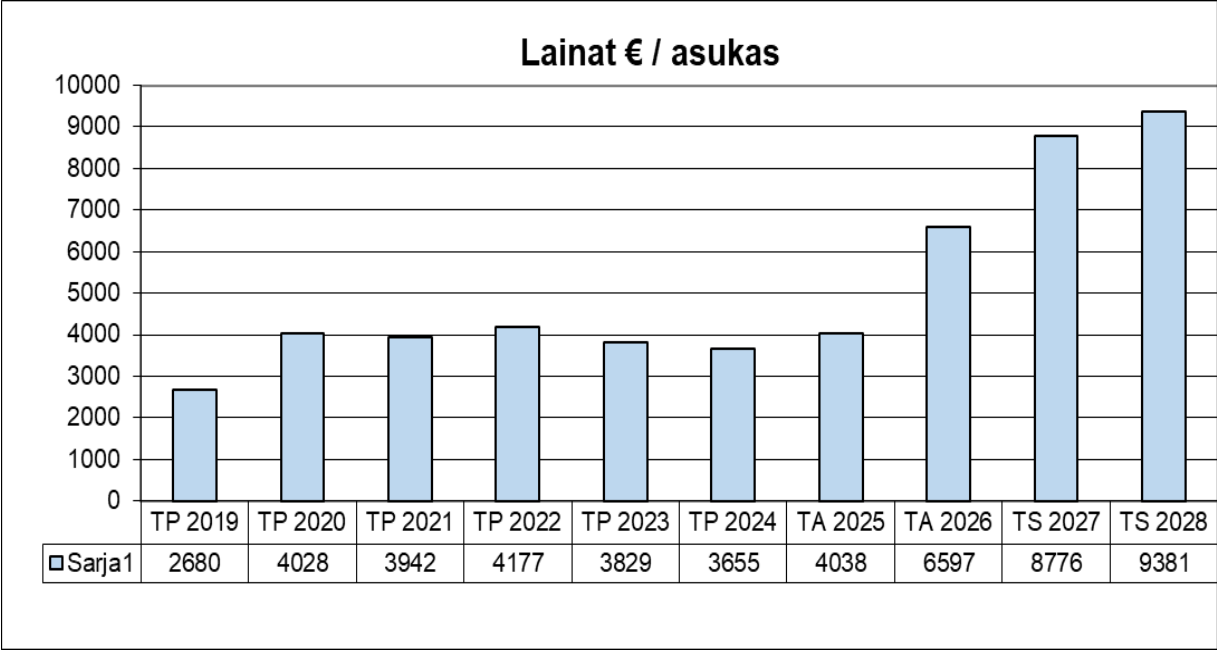
Rahoituslaskelmassa osoitetaan, kuinka paljon tarvitaan tulorahoituksen (vuosikate) lisäksi pääomarahoitusta investointeihin ja lainanlyhennyksiin ja miten rahoitustarve katetaan ja kuinka suuri on rahoitusjäämä ja miten se katetaan.

Rahoituslaskelma on keskeinen osa kunnan talousarviota ja tilinpäätöstä. Sen avulla kootaan tulorahoitus (käyttötalous netto), investoinnit sekä pääomarahoitus yhteen laskelmaan – toiminnan rahoitus esitetään rahoitusosassa. Lainamäärä/asukas on toteutuneiden vuosien osalta laskettu todellisilla asukaslukuilla.

Kunnan investoinnit (5,857 M€) katetaan lainarahalla. Pitkäaikaista lainaa nostetaan tarvittaessa, mikäli pitkäaikaisen lainan ottaminen on kuntatodistusvelkaa kannattavampaa. Maksuvalmiuden ylläpitämiseen käytetään lyhytaikaista kuntatodistusvelkaa.

Alla olevien taulukoiden mukaisesti kunnan lainamäärä taloussuunnitelmavuosien mukaisella investointimäärällä kääntyy suunnitelmakauden lopulla voimakkaasti kasvuun. Investointien rahoittamista myös sijoitusvarallisuudella tulee harkita jatkossa.





RAHOITUSLASKELMA

	TP 2023	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
Euroa						
Toiminnan rahavirta						
Vuosikate	1 825 850	2 047 048	886 200	832 800	582 000	819 000
Satunnaiset erät						
Tulorahoituksen korjauserät						
Toiminnan rahavirta netto	1 825 850	2 047 048	886 200	832 800	582 000	819 000
Investointien rahavirta						
Investointimenot	-1 380 000	-475 356	-1 227 000	-5 857 000	-6 470 000	-465 000
Rahoitusosuudet investointeihin		55 000				
Investointien varsin. myyntitulot	7 000	4 195				
Investointien myyntivoitto						
Pysyv. vastaavien hyöd.luovutust.	7 000					
Investointien rahavirta netto	-1 373 000	-416 161	-1 227 000	-5 857 000	-6 470 000	-465 000
TOIMINNAN JA INVEST. RAHAVIRTA	452 850	1 630 887	-340 800	-5 024 200	-5 888 000	354 000
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA						
Antolainauksen muutokset						
Antolainasaamisten lisäykset						
Antolainasaamisten vähennykset	0	13 876	0	0	0	0
Antolainauksen muutokset netto	0	0	0	0	0	0
Lainakannan muutokset						
Pitkäaikaisten lainojen lisäys				5 000 000	6 000 000	0
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-500 000	-500 000	-500 000	-500 000	-500 000	-500 000
Lyhytaikaisten lainojen muutos	50 000		700 000	700 000		
Lainakannan muutokset netto	-450 000	-500 000	200 000	5 200 000	5 500 000	-500 000
Muut maksuvalm. muutokset						
Toim.ant. var. ja pääom. muut.						
Saamisten muutos						
Korottomien velkojen muutos						
Muut maksuvalm. muutokset netto						
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA	-450 000	-833 571	200 000	5 200 000	5 500 000	-500 000
RAHAVAROJEN MUUTOS	2 850	797 316	-140 800	175 800	-388 000	-146 000
Rahavarat 31.12.	7 445 178	8 242 494				
Rahavarat 1.1.	7 893 488	7 445 178				
Rahavarojen muutos	-448 310	797 316				

Henkilöstösuunnitelma

HENKILÖSTÖSUUNNITELMA 2026-2028			
	2026	2027	2028
HALLINTO-OSASTO:			
Kunnanjohtaja	1	1	1
Hallinto ja talous	3	3	3
Yhteensä	4	4	4
SIVISTYSOSASTO:			
Hallinto	3	3	3
Luokanopettajat	10	10	10
Erityisopettajat	5	5	5
Esikouluopettajat	2	2	2
Keskikoulun ja lukion yhteiset opettajat	5	5	5
Keskikoulun opettajat	6	6	6
Lukion opettajat	1	1	1
Lukion ja keskikoulun yhteiset opettajat	4	4	4
Koulunkäynninohjaaja/iltapäivätoim.ohjaaja	12	12	12
Esiopetuksen avustaja/lastenhoitaja	3	3	3
Koulunkäynninohjaaja	4	4	4
Koulunkäynninohjaaja muussa koulussa			
Keittiöhenkilökunta	4,5	4,5	4,5
Kirjasto, joista toinen osa-aik.	1,5	1,5	1,5
Liikuntatoimi	1,5	1,5	1,5
Nuorisotoimi	0,5	0,5	0,5
Yhteensä	63	63	63
TEKNINEN OSASTO:			
Hallinto	3	3	3
Ympäristösihteeri	1	1	1
Rakennusmestari	1	1	1
Ammattimiehet	3,5	3,5	3,5
Kiinteistönhoitajat	2	2	2
Siivoojat	8,5	8,5	8,5
Yhteensä	19	19	19
HENKILÖSTÖ YHTEENSÄ	86	86	86

8. KONSERNIYHTIÖIDEN TOIMINNALLISET TAVOITTEET VUODELLE 2026

Evijärven kunnan kuntakonserniin kuuluu seuraavat tytäryhteisöt, joihin kunnalla on määräysvalta: Evilämpö Oy (100 %), Kiinteistö Oy Evijärven kunnanvirasto (80 %), As. Oy Evijärven Tervahauta (100 %), As. Oy Nykälänaho (100 %), As. Oy Kultalahti (100 %). Lisäksi kunta omistaa yhden vuokra-asunnon Asunto Oy Evijärven Aallosta.

Kunta on myös osakkaana Järvinet Oy:ssä, Järvi-Pohjanmaan Yrityspalvelu Oy:ssä (JPYP) ja Ab Ekorosk Oy:ssä. Lisäksi kunta on mukana seuraavissa kuntayhtymissä: Etelä-Pohjanmaan liitto, Järviseudun ammatillisen koulutuksen koulutuskuntayhtymä (JAMI) ja kuntayhtymä Kymppi.

Evilämpö Oy on kunnan 100 % omistama yhtiö, jonka tehtävänä on tuottaa ja jakaa kaukolämpöä Evijärvellä paikallisesti, käyttö- ja toimitusvarmasti, turvallisesti ja taloudellisesti. Evilämpö Oy:n tavoitteet on kuvattu alla olevassa taulukossa.

Tavoite	Toimenpide	Mittari
Toiminta on kannattavaa	- Evilämpö Oy toimii taloudellisesti ja kannattavasti	- Tilikauden tulos on voitollinen
Toiminta on taloudellista	- Evilämmön talouden keskeiset tunnusluvut koostetaan taulukkomuotoon	- Talouden keskeiset tunnusluvut ovat yhdessä taulukossa helposti luettavana
Uuden lämpölaitoksen suunnittelu	- Lämpölaitoksen saneeraus suunnitellaan vuonna 2026.	- Suunnittelu valmistuu

As. Oy Evijärven Tervahauta on kunnan 100 % omistama yhtiö, jonka tehtävänä on vuokra-asuntojen hallinta. Tavoitteet kuvattu alla taulukossa.

Tavoite	Toimenpide	Mittari
Asuntojen käyttöasteen pitäminen vähintään 80%	- Huoneistojen ja ympäristön pitäminen siistissä ja viihtyisässä kunnossa sekä asuntojen markkinointi.	- Asuntojen käyttöastetta mitataan neljännesvuosittain
Turvallisen ja viihtyisän asuin-ympäristön edistäminen	- Kunnossapitotarvesuunnitelman mukaiset korjaukset, kiinteistönhuolto	- Asukastyytyväisyyskysely

As. Oy Nykälänaho on kunnan 100 % omistama yhtiö, jonka tehtävänä on vuokra-asuntojen hallinta. Tavoitteet kuvattu alla taulukossa.

Tavoite	Toimenpide	Mittari
Asuntojen käyttöasteen pitäminen vähintään 80%	- Huoneistojen ja ympäristön pitäminen siistissä ja viihtyisässä kunnossa sekä asuntojen markkinointi.	- Asuntojen käyttöastetta mitataan neljännesvuosittain
Turvallisen ja viihtyisän asuin-ympäristön edistäminen	- Kunnossapitotarvesuunnitelman mukaiset korjaukset, kiinteistönhuolto	- Asukastyytyväisyyskysely

As. Oy Kultalahti on kunnan 100 % omistama yhtiö, jonka tehtävänä on vuokra-asuntojen hallinta. Tavoitteet kuvattu alla taulukossa.

Tavoite	Toimenpide	Mittari
Asuntojen käyttöasteen pitäminen vähintään 80%	- Huoneistojen ja ympäristön pitäminen siistissä ja viihtyisässä kunnossa sekä asuntojen markkinointi.	- Asuntojen käyttöastetta mitataan neljännesvuosittain
Turvallisen ja viihtyisän asuin-ympäristön edistäminen	- Kunnossapitotarvesuunnitelman mukaiset korjaukset, kiinteistönhuolto	- Asukastyytyväisyyskysely